

Skandal z udziałem szefa GMP »10

Rolnicy rozczarowani plonami »14

Metamorfozy: Wilno inwestuje
w nowe przestrzenie publiczne »19

Pamiętajcie, kto w lecie nie zbiera, ten
w zimie głodem przymiera... »20-21

Katastrofalne skutki ulewy na Litwie. Pracę służb utrudniała niecicha burza

Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Przerwy w dostawach prądu i wody, powalone przez silny wiatr drzewa na drogach, podtopione ulice — to skutki burzy, która rozpoczęła się w nocy z niedzieli na poniedziałek i trwała przez cały dzień. W północno-zachodniej części Litwy spadły opady deszczu, które oceniono jako katastrofalne. »2

O czym świadczy spór o pomnik Brazauskasa? »8-9

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Szpital w Solecznikach świadczy coraz więcej usług »11-13

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
01211-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowicz,
Justyna Giedrojć,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIEMOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów w ramach konkursu Polonia
i Polacy za Granicą 2023-2024.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsa-
miana z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów i Fundacji „Pomoc Polakom na
Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Katastrofalne skutki ulewy na Litwie. Pracę służb utrudniała niecicha burza

Służby przez całą noc i następnego dnia usuwały skutki nawałnicy.

PRZESZKODY NA DROGACH

Jak poinformowała spółka Grinda, w poniedziałek rano przed godz. 6.30 w Wilnie zarejestrowano ponad 70 zgłoszeń o przeszkodach zakłócających ruch drogowy (ul. Geležinio Vilko w pobliżu parku Zakret, droga między Czarnym Borem a Solenikami, ul. Lipówka, ul. Avietyno, ul. Pagubės i in.). Wielką niedogodność dla mieszkańców powodowała przerwa w dostawie prądu na skutek połamanych drzew. Pracę załogi Grindy utrudniała niecicha burza.

Rozszalała burza doprowadziła do tragedii w Grzegorzewie, gdzie ok. godz. 9 jedna osoba zginęła.

„Jest informacja o śmierci jednej osoby, w Grzegorzewie na ziemię spadło drzewo. (...) Nie mamy konkretnych danych, ale informacje są następujące: drzewo się przewróciło, nastąpiła śmierć” — powiedziała Vida Šmigelskienė, rzeczniczka Departamentu Straży Pożarnej i Ratownictwa (PAGD).

W związku z burzą strażacy otrzymali ponad 400 zgłoszeń dotyczących drzew spadających na drogi, budynki, samochody i in., większość zgłoszeń otrzymano w samorządach Olity, Mariampola, Kłajpedy i Kowna.

PRZERWY W DOSTAWACH PRĄDU

Z powodu silnych wiatrów i ulewnych deszczy w poniedziałek wystąpiły przerwy w dostawie prądu dla ok. 165 tys. użytkowni-

ków we wszystkich regionach Litwy, głównie w rejonie wileńskim.

„Nie ma niedotkniętego żywołem regionu” — poinformowała rzeczniczka ESO, Rasa Juodkienė.

Według niej, fatalne warunki pogodowe utrudniały naprawę zerwanych linii elektrycznych.

Według R. Juodkienė większość przerw w dostawie prądu jest w rejonie wileńskim, gdzie prawie 500 osób zajmowało się liniami energetycznymi uszkodzonymi przez powalone drzewa i połamane gałęzie.

Bez prądu zostały m.in. Szaterniki, Kowalczuki, Mariampol, Mickuny, Ławaryszki, Niemież, Rzesza, Niemenczyn i inne miejscowości w rejonie wileńskim. Ruch drogowy utrudniały powalone drzewa.

KATASTROFALNE OPADY

Litewska Służba Hydro-meteorologiczna poinformowała o katastrofalnych opadach deszczu na północnym zachodzie Litwy, gdzie w kilku miastach spadło ponad 80 milimetrów opadów.

„W Szawlach, Telszach, Laukuwie, Możejkach, Janiszkach odnotowano w ciągu 12 godzin ponad 90 milimetrów opadów deszczu, czyli tyle, ile wynosi norma miesięczna” — powiedział meteorolog Gytis Valaika.

Za katastrofalny uważa się ulewny deszcz, gdy w ciągu 12 godzin spadnie ponad 80 milimetrów opadów.

ZAKŁÓCONY RUCH POCIĄGÓW I SAMOLOTÓW

W poniedziałek burza zakłóciła ruch pociągów — z powodu powalonych drzew na torach i przerw w dostawie prądu na części tras pociągi pasażerskie miały opóźnienia o co najmniej godzinę. Przewozy towarowe mogły opóźnić się o dobę — podały Koleje Litewskie (LTG).

Z powodu burzy w poniedziałek rano na lotnisku w Wilnie odwołano dwa loty, a dwa kolejne zostały przekierowane na inne lotniska. W tym czasie w Kownie nie wylądowały trzy samoloty.

Opr. Anna Pieszko
na podst. BNS

Ulewny deszcz i silny wiatr wyrządziły ogromne szkody w całej Litwie. Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

■ Rys. Władysław Mickiewicz

We wrześniu rozpocznie się montaż stałych umocnień obronnych na granicy

We wrześniu rozpoczną się stałe procesy fortyfikacyjne w dwóch lokalizacjach, a pierwszy park przeciwdziałania mobilności zostanie otwarty pod koniec sierpnia, mówi minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas.

„22 sierpnia zaprosimy wszystkich na otwarcie jednego z parków kontrmobilności, parku inżynieryjnego w Podbrodziu, których w sumie będzie 27 i będą one tworzone co tydzień” — powiedział Kasčiūnas na poniedziałkowej konferencji prasowej w rządzie.

„Do końca roku musimy wypełnić wszystkie 27 flot kontrmobilności wszystkimi czterema głównymi środkami — »smoczymi zębami«, dobrze znanym narzędziem hamującym, składanymi »jeżami«, »hiszpańskimi końmi« i blokadami drogowymi. Parki narzędzi zostaną utworzone na granicy” — poinformował minister.

„Z myślą o tym, że gdy wywiad zapali wskaźnik, moż-

liwe będzie przeniesienie wszystkiego do tych arterii” — powiedział Kasčiūnas.

Według niego, stałe fortyfikacje zostaną ustawione w dwóch lokalizacjach.

„Nie będziemy szczegółowo określać, jakie to miejsca, niektóre są w pobliżu Kaliningradu, niektóre w pobliżu Białorusi. Na początku września rozpoczniemy stałe procesy fortyfikacyjne w dwóch miejscach” — powiedział Kasčiūnas.

„Obejmie to budowę fortyfikacji, aby uniemożliwić wrogowi przejście przez mielizny i umocnienie niektórych mostów” — dodał.

Ministerstwo ogłosiło przetarg na środki przeciwdziałania mobilności w maju, a kontrakty zostały

przyznane w czerwcu. „Produkcja już istnieje, mamy zdjęcia wszystkich tych narzędzi, teraz pytanie brzmi, jak szybciej dostarczyć je do flot kontrmobilności” — powiedział minister.

Według jego danych, system ochrony kraju widzi potrzebę 600 milionów euro na zakup pojazdów kontrmobilnych w ciągu dekady.

Przywódcy Litwy, Łotwy, Estonii i Polski podpisali list wzywający UE do budowy linii obronnej wzdłuż wschodniej granicy bloku z Rosją i Białorusią, w celu ochrony przed zagrożeniami militarnymi i hybrydowymi ze strony tych krajów. ■

Lrt.lt

Imieniny

30 lipca

Abdona, Ingeborgi, Julity, Leopolda, Maksyma, Mariny, Piotra, Rościslawa, Swojślawa, Ubysława, Ursusa

31 lipca

Adama, Alfonsa, Demokryta, Emiliana, Ernesta, Fabii, Fabiusza, Germana, Heleny, Igi, Ignacego, Jana, Justyna, Lubomira

Cytat dnia

„Cierpliwość, wsparcie i presja dyplomatyczna to trzy czynniki sprawiedliwego zakończenia wojny (z Rosją)” — powiedział prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski dla japońskiej telewizji NHK.

Liczba dnia 165 000

gospodarstw domowych na całej Litwie pozostało bez prądu z powodu burzy, która nawiedziła kraj w nocy z niedzieli na poniedziałek

Ulice rej. wileńskiego staną się jaśniejsze: prace modernizacyjne oświetlenia

Samorząd Rejonu Wileńskiego w dalszym ciągu intensywnie prowadzi prace związane z poprawą infrastruktury w rejonie. Jak w zeszłym roku, w tym roku także wiele uwagi poświęcono modernizacji oświetlenia ulicznego.

Prace prowadzone są na terenie całego rejonu, obejmują wszystkie 23 gminy. Samorząd zaprasza do zapoznania się, gdzie w tym roku zainstalowano już sieci oświetleniowe, a gdzie planuje się to zrobić w najbliższym czasie.

Zdaniem mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza, modernizacja oświetlenia ulicznego jest ważnym zadaniem, mającym na celu nie tylko bezpieczeństwo mieszkańców i użytkowników dróg, ale także stworzenie bardziej atrakcyjnego środowiska życia w gminach rejonu.

„Zamieniamy stare, nieefektywne lampy na nowoczesny sprzęt oświetleniowy, który zapewnia lepsze oświetlenie, zmniejsza zużycie energii i jest bardziej trwały. Po wykonaniu tych prac zwiększymy bezpieczeństwo wszystkich, zwłaszcza w ciemności, obniżymy koszty energii w Samorządzie i przyczynimy się do tego, że osiedla rejonu wileńskiego wraz ze swoją infrastrukturą staną się jeszcze bardziej nowoczesne” — mówi r. Duchniewicz.

Nowa sieć oświetleniowa planowana jest w największej gminie rejonu pod względem liczby mieszkańców — Awżeniach — na ulicy Liepų we wsi Lindziniszki (odcinek o długości 813 m), na ulicy Riešutų we wsi Awżenie (769 m) oraz na ulicy Kalno w Górnych Rusokach (ponad 1 km).

W gminie Bezdany planowane jest odnowienie oświetlenia w ulicach Pušų (224 m), Geležinkelio (597 m) i we wsi Balciszki (50 m).

W gminie Bujwidze we wsi Iwanówko przewidziano wymianę 7 lamp oświetlenia ulicznego, a we wsi Iszoryszki na ulicach Bažnyčios i Kalno planowany jest remont oświetlenia polegający na wymianie linii napowietrz-

■ Ul. A Mickevičiaus, gmina Czarny Bór Fot. vrsa.lt

nych i oświetlenia na istniejących 22 podporach.

W gminie Dukszty planowana jest modernizacja oświetlenia we wsi Lewidany, zostaną zamontowane 32 słupy oraz są planowane przygotowanie projektów technicznych oświetlenia ulicznego ul. Mokyklos, we wsiach Dukszty i Szawliszki.

W tym roku na terenie gminy Czarny Bór urządzono oświetlenie ścieżki dla pieszych na ulicy A. Mickevičiaus we wsi Czarny Bór (565 m) oraz zamontowano oświetlenie uliczne na ul. Geležinkeliečių 1, ustawiając podporę we wsi Wołczuny, a na ul. Geležinkeliečių 12 — przez ustawienie dwóch podpór oświetleniowych. Obecnie podpisano umowę i rozpoczną się prace przy montażu oświetlenia ulicznego: ul. A. Mickevičiaus 7 we wsi Czarny Bór (225 m), na ul. A. Mickevičiaus 47-55, we wsi Czarny Bór (300 m), części ul. Šilo wsi Czarny Bór (350 m). Trwają także procedury projektowe i koordynacyjne z instytucjami dotyczące przygotowania projektu oświetle-

nia na drodze Dusiniany – Prudziszki. Projektuje się oświetlenie od ulicy Pakalnė, we wsi Dusiniany do mostu na ulicy Prudziszki, we wsi Prudziszki, które ma długość 2,2 km.

Przygotowywany jest projekt oświetlenia na ulicy Baltosios Vokės we wsi Czarny Bór. Projektowane jest oświetlenie od skrzyżowania ulicy Anos Krepštul do przejazdu kolejowego, długość trasy wynosi 345 m. Projektowane jest także oświetlenie od ul. A. Mickevičiaus 51, we wsi Czarny Bór do cmentarza w Czarnym Borze (długość 700 m), w części wsi Baraszki — 107 m. W tym roku planowane jest przygotowanie projektów instalacji oświetlenia we wsiach Słomianka, Prudziszki, Wołczuny.

W gminie Kowalczuki założono nową sieć oświetleniową we wsi Jeżowo (18 lamp) i we wsi Norwajskie (11 lamp). W tym roku planowana jest także zakładanie nowych sieci na ulicy M. Šumskio w miasteczku Szumsk i na ulicy Tabolino we wsi Kałaboryszki.

4.>>

Planowany jest montaż nowego oświetlenia na ulicy Bebrų we wsi Adamczuki (ok. 600 m) w gminie Ławaryszki – projekt jest w przygotowaniu. W sierpniu planowana jest także wymiana części oświetlenia na terenie tej gminy.

W gminie Mejszagola w tym roku przygotowano dwa projekty budowy elektroenergetycznych sieci oświetleniowych na ulicach Vilniaus i Saugūniškių w miasteczku Mejszagola oraz we wsi Dowcianiuki na drodze Dowcianiuki-Chartaniszki.

W tym roku planowany jest montaż oświetlenia na ulicach Liepų i Klevų we wsi Kiemiele.

W gminie Mariampol w tym roku zainstalowano oświetlenie uliczne we wsi Mariampol: na ul. Žiemkentų (128 m), ul. Statybininkų (240 m), ul. Saulėtoji (200 m).

Na terenie gminy Miedniki w tym roku planowane jest założenie sieci oświetleniowych we wsi Miedniki na ulicach Juozapinė i Medaus (ok. 1,2 km, 25 lamp).

We wsi Gałgi gminy Mickuny rozpoczęły się już prace związane z instalacją oświetlenia na ulicy Meldų, odcinek wynosi 1 km. Wymieniono także stare lampy oświetleniowe na nowe we wsi Skajstery, na ul. Skaisterių – 9 sztuk, we wsi Dziedaniszki, na ul. Dėdoniškiu – 22 szt.; we wsi wieś Gałgi, na ul. Galgių, – 1 szt., ul. Užupio w miasteczku Mickuny – 6 szt., ul. Darbininkų, w miasteczku Mickuny – 3 szt., ul. Mickūnų, w miasteczku Mickuny – 3 szt.; na ul. Vilniaus, w miasteczku Mickuny – 17 szt.

W tym roku planowane są prace projektowe oświetlenia ulicznego: ulice Užupio wieś Gajduny, wieś Nowosiołki, wieś Mozejki, miasteczko Mickuny; ul. Mokyklos, wieś Jałówka

ul. Skaisterių, wieś Saduniszki, odcinki drogi w pobliżu drogi o znaczeniu państwowym Mickuny-Skajstery-Saduniszki, ul. Kran-to, wieś Nowosiołki miast. Mickuny.

Obecnie trwa montaż oświetlenia placu we wsi Rudowskie w gminie Niemenczyn. Łącznie zainstalowanych zostanie 20 lamp, długość trasy oświetleniowej wyniesie 700 m. Planowane jest tak-

że zainstalowanie oświetlenia w pobliżu cmentarza przy ulicy Bažnyčios we wsi Jėczmieniszki w gminie Niemenczyn.

W tym roku planowana jest instalacja sieci oświetleniowych na ulicy Kalno (545 m), parkingu (90 m) i na ścieżce dla pieszych (ponad 150 m) na ulicy Švenčionių i Kardinolo Henriko Romano Gulbinovičiaus (120 m). Obecnie przygotowany jest projekt instalacji sieci oświetleniowych na części ul. Neris.

Planowane jest zakończenie montażu oświetlenia na ul. Ežero. we wsi Wielkie Sióło. Zamontowane zostaną 34 lampy, odcinek będzie miał długość około 1,5 km. Na ulicy Sodų we wsi Skojdziszki zostanie zainstalowanych 8 słupów oświetleniowych, długość odcinka wyniesie około 300 m.

Wkrótce na terenie gminy Podbrzezie zakończą się prace związane z instalacją oświetlenia we wsi Równopole (276 m) i we wsi Warniszki (191 m). Obecnie realizowane są techniczne projekty oświetlenia ul. Tulpių we wsi Podbrzezie, we wsi Paberžynie i na ulicy Šilo we wsi Gliciszki.

W gminie Pogiry zainstalowano oświetlenie na ulicy Krantinės we wsi Wojdaty (540 m). W tym roku prace związane z budową instalacji oświetlenia będą prowadzone na ulicy Dvarelio w miejscowości Gudėle (19 lamp, odcinek – 600 m). Planuje się, że w tym roku możliwe będzie zamontowanie oświetlenia w sieci na ulicy Pagirių we wsi Pogiry (260 m, 6 podpór) oraz na podwórzu domów wielomieszkanowych przy ulicy Šaltinio we wsi Biała Waka (180 m, 5 podpór).

Na terenie gminy Rzesza planowana jest instalacja oświetlenia na ulicy Molėtų we wsi W. Rzesza (2 słupy oświetlą przejście, 3 słupy – istniejący tu plac). W tym roku planowane są prace projektowe dotyczące montażu oświetlenia na ulicy Purnuškių w osiedlach Franciszkańce i Purnuszki oraz na ulicy Vilties we wsi Wierzbiszki.

W gminie Rudomino planuje się montaż oświetlenia na ulicy Pano-ramos we wsi Parafianowo (490 m, 17 lamp), ulicy Pamiškės we wsi Tartarka, we wsi Barkiszki oraz prze-

budowę oświetlenia na ulicy Žalioji we wsi Kalwiszki.

Oświetlenie zostanie zainstalowane na terenie gminy Rukojnie we wsi Sawiczuny, ul. F. Boguševičiaus na odcinku od skrzyżowania ul. Gėlių z ul. S. Konarskio i w Rukojniach przy ul. Kunigo Povilo Ksave-ro Bžostovskio. Planowana jest także realizacja projektu oświetlenia ulicznego we wsi Krzyżówka.

W tym roku planuje się montaż oświetlenia ulicznego na ulicach Riešės 8 i Riešės 9 we wsi Grykienie. Całkowita długość – prawie 1,2 km.

Na terenie gminy Sużany przygotowywane są projekty rekonstrukcji oświetlenia ulic Vilniaus, Mokyklos i Kalvinės we wsi Sużany. Obecnie przygotowany jest trwały projekt instalacji oświetlenia ulicznego na ulicy Vilniaus we wsi Naszuńce, którego realizacja planowana jest w tym roku. Planuje się także montaż oświetlenia ulicznego na ulicy Vilniaus we wsi Sużany (obok nowo wybudowanego chodnika).

W tym roku planowane jest przygotowanie projektów robót instalacji oświetleniowej dla gminy Szaterniki przy ulicy Vakarų, we wsi Wieluciany i ul. Tolimoji we wsi Wierbuszki. Planowane jest także rozpoczęcie inwestycji w oświetlenie na ul. Krantinė, we wsi Grygajcie. W gminie Zujuny kontynuowana jest rozbudowa trasy oświetleniowej na ul. Cz. Miłosza we wsi Pustołówka (ok. 150 m), ulica Prapuolų we wsiach Przypoły i Wierbieniszki (ok. 500 m), ulica Klevų we wsi Zujuny (ok. 200 m). Zainstalowano nową trasę oświetlenia na ulicy Smėlio we wsi Giełaze (około 200 m). Na ulicy Buivydiškių zainstalowano już 3 dodatkowe lampy i jedną nową podporę. W najbliższym czasie rozpoczną się prace przy montażu nowej infrastruktury oświetlenia ulicznego na ulicach Gineitiškiu i M. Koperniko we wsi Ginejczki oraz zakończą się prace projektowe instalacji oświetlenia na ulicy Platiniškių. ■

AMBASADA Radziwiłł kończy misję na Litwie

Ambasador RP w Wilnie Konstanty Radziwiłł został poproszony o zakończenie swojej misji i przyjazd do kraju — przekazał rzecznik Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP Paweł Wroński. Dodał, że formalnie Radziwiłł zakończy swoją pracę dyplomatyczną 31 lipca.

„MSZ poprosiło (ambasadora Radziwiłła) o zakończenie misji i przyjazd do kraju z placówki, z dniem 31 lipca (...) pan ambasador zakończy misję w Wilnie” — przekazał Wroński.

Pod koniec 2022 r., sejmowa komisja spraw zagranicznych pozytywnie zaopiniowała kandydaturę Radziwiłła na stanowisko ambasadora Polski na Litwie. Placówkę objął w połowie kwietnia 2023 r.

Radziwiłł jest doktorem nauk medycznych, lekarzem, przed wyjazdem do Wilna, od 2019 r., był wojewodą mazowieckim. Od listopada 2015 r. do stycznia 2018 r. pełnił funkcję ministra zdrowia w rządach Beaty Szydło i Mateusza Morawieckiego. Był senatorem w latach 2015-2019.

Konstanty Radziwiłł na stanowisku ambasadora Polski na Litwie zastąpił Urszulę Doroszewską, która urzędowała w tym kraju przez sześć lat.

GOSPODARKA Ceny się nie zmieniają lub wzrosną

W związku z tym, że w lipcu odnotowano wstępną miesięczną deflację, a roczna inflacja nieznacznie wzrosła, ekonomiści twierdzą, że w tym roku ceny

pozostaną na podobnym poziomie lub wzrosną. Według głównej ekonomistki banku Šiaulių bankas Indrė Genytė-Pikcienė, podobny poziom cen powinien utrzymać się przez cały rok. „W przyszłości mogą pojawić się miesiące, w których będziemy obserwować miesięczną inflację, gdy czynniki sezonowe lub wpływ nośników energii doprowadzą do wzrostu cen. Niemniej jednak tło deflacyjne w tym roku jest rzeczywiście wyraźne i z pewnością mogą wystąpić miesiące, w których ceny spadną” — powiedziała Genytė-Pikcienė. Według ekonomisty Swedbanku, Nerijusa Mačiulisa, inflacja wykazuje obecnie niewielkie przyspieszenie i będzie się utrzymywać w drugiej połowie roku.

WILNO Prawie 3 mln euro dla Parku Stawy Jeruzolimskie

Władze miasta Wilna ogłosiły w piątek 26 lipca, że w tym roku planują rozpocząć zagospodarowanie terenu wokół Stawu Jeruzolimskiego. Spółka Vilnius Development Company, która zarządza projektem, podpisała umowę z firmą Žilinskas & Co, zwycięzcą przetargu publicznego, którego koszt wyniesie prawie 2,8 mln euro. Park będzie miał 3,5 kilometra ścieżek spacerowych, tarasy wodne, place zabaw dla dzieci i tereny do ćwiczeń sportowych, a także małą fontannę w stawie. Sam 26-hektarowy park ma pozostać zalesioną, naturalną przystanią w mieście.

TRANSPORT Wzmoczone kontrole przewoźników na granicy z Łotwą

Od poniedziałku 29 lipca funkcjonariusze na granicy Litwy z Łotwą, na przejściach granicznych w Saločiai i Smėlynė, będą sprawdzać przewoźników z krajów trzecich, ogłosiła Litewska Administracja Bezpieczeństwa Transportu (LTSA). „Jednym z celów kontroli pojazdów przewoźników z krajów

trzecich jest ocena, czy spełnione są wymogi umów międzynarodowych podczas transportu towarów na trasach międzynarodowych. Mówiąc prościej, czy towary są przewożone z odpowiednimi zezwoleniami na podróż. Bez odpowiednich zezwoleń na podróż, tacy przewoźnicy nie byłoby w stanie przewieźć ładunku” — mówi zastępca dyrektora LTSA Tomas Kolendo. W czterodniowej akcji wezmą udział służby celne, policja, straż graniczna i funkcjonariusze LTSA.

GOSPODARKA Kolejne 11,3 mln euro na rozwój Cyber City w Wilnie

Swedbank przyznał kolejne 11,3 mln euro na Cyber City, miasteczko technologiczne w wileńskiej dzielnicy Nowe Miasto, które jest rozwijane przez firmę technologiczną Tesonet. Dodatkowe finansowanie zwiększa łączną kwotę kredytów udzielonych przez Swedbank na ten projekt do 54,7 mln euro w okresie 5 lat, podał bank w poniedziałek. W najbliższej przyszłości planowana jest budowa nowego budynku w mieście. W miasteczku osiedliło się już ponad 3 tys. pracowników Tesonet Business Accelerator Group, a po wybudowaniu czwartego budynku planowana jest dalsza ekspansja — powiedział Ignas Mačeika, członek zarządu litewskiego oddziału Swedbanku i szef działu obsługi klientów biznesowych banku. Według banku, środki zostaną wykorzystane na refinansowanie różnych prac wykończeniowych i zobowiązań finansowych.

REKREACJA Turystyka wodna na Litwie coraz bardziej popularna

Branża sportów wodnych na Litwie odnotowuje rosnące zainteresowanie żeglarsstwem rekreacyjnym. Zarówno wypożyczalnie łodzi, jak i kajaków twierdzą, że są w pełni zarezerwowane w weekendy.

Ponadto, według firmy, niektóre wypożyczalnie łodzi rekreacyjnych rozwijają się i zaczęły oferować nowe usługi. Karolis Valenta, szef firmy Capital Marine zajmującej się sprzedażą i wynajmem łodzi oraz szef litewskiego stowarzyszenia branży żeglarstwa rekreacyjnego LitBoat, mówi, że popularność żeglarstwa rekreacyjnego na Litwie rośnie z każdym rokiem. „Obserwujemy wzrost również w tym roku”, powiedział Valenta. „Dużo zależy od pogody, mamy krótki sezon, więc w te dobre weekendy, kiedy pogoda jest dobra, ludzie zaangażowani w żeglarstwo rekreacyjne są zajęci. Rozwijają się w niewielkich ilościach, ostrożnie, ale starają się rozwijać, aby zwiększyć zakres usług” – dodał.

GOSPODARKA Ergo przejmuje litewską spółkę Gjensidige

Ergo International, które zarządza międzynarodowym portfelem biznesowym niemieckiej grupy ubezpieczeniowej Ergo, przejmuje litewską spółkę Gjensidige, która jest własnością norweskiego towarzystwa ubezpieczeń majątkowych Gjensidige, wraz z jej spółkami zależnymi w Estonii i na Łotwie. Spółki podpisały umowę w tej sprawie w czwartek 25 lipca, podało Ergo. Transakcja, której wartość nie została ujawniona, podlega zatwierdzeniu przez litewską, łotewską i estońską radę ds. konkurencji.

PRZEMYT Celnicy przechwycili kontrabandę w Kienie

Celnicy w Kienie przechwycili dwa transporty kolejowe nielegalnych papierosów ukrytych w ładunkach tłuczni i żwiru, poinformowała w poniedziałek Służba Celna. Papierosy znaleziono zakopane w sześciu wagonach kolejowych przewożących ładunki żwiru i tłuczni w transporcie przez Litwę do rosyjskiego obwodu kaliningradzkiego, poinformowali celnicy, używając systemu kontroli rentgenowskiej.

Pierwsza partia fajek została odkryta 20 lipca. Tego dnia celnicy w Kienie skontrolowali przesyłkę żwiru przewożonego z Karelii w Rosji do rosyjskiego obwodu kaliningradzkiego. Papierosy wykryto w czterech wagonach. Pod żwirem znaleziono łącznie 17 100 paczek papierosów NZ Gold z białoruskimi banderolami, o wartości (wraz z podatkami) około 75 tys. euro.

NOMINACJA Niewierowicz dołącza do Eika Asset Management

Jarosław Niewierowicz, były doradca prezydenta Gitanasa Nausėdy, dołączy do zespołu zarządzającego funduszami Eika Asset Management (EAM), firmy inwestycyjnej należącej do Grupy Eika, podała Grupa Eika w poniedziałek 29 lipca.

UE Niemiecko-turecki spór o kebab

Niemiecki przemysł spożywczy kwestionuje wniosek Turcji o przyznanie jej kebabom doner statusu tradycyjnej specjalności gwarantowanej na poziomie UE, co doprowadziło do wyznaczenia sześciomiesięcznego terminu na rozwiązanie sporu. Euronews, powołując się na źródło bliskie sprawie, poinformowało, że Berlin sprzeciwił się wnioskowi Turcji do Komisji Europejskiej o przyznanie doner kebabom takiego samego uznania UE, jak na przykład pizzy neapolitańskiej czy hiszpańskiej szynce peklowanej. W kwietniu Ankara złożyła wniosek o rejestrację nazwy „doner” w

Europie, tak aby mogła być ona używana tylko przez producentów, którzy przestrzegają zarejestrowanych metod produkcji i specyfikacji produktu. Ponieważ tak zwana „inflacja kebabowa” jest już kwestią kosztów utrzymania w umysłach niemieckich wyborców przed przełomowymi wrześnieowymi wyborami, niemieckie Federalne Ministerstwo Żywności i Rolnictwa sprzeciwiło się wnioskowi Turcji w środę, tuż przed upływem terminu wyznaczonego przez Unię Europejską.

KE Litwa nie osiąga celów w zakresie gospodarki odpadami

Litwa, wraz ze wszystkimi innymi krajami Unii Europejskiej (UE), nie osiągnęła celów w zakresie zbiórki i recyklingu odpadów określonych w prawodawstwie wspólnotowym, orzekła Komisja Europejska (KE), po wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko każdemu krajowi, wysyłając im formalne zawiadomienia. Według KE, Litwa nie wywiązała się z nałożonego na nią w 2020 r. na mocy dyrektywy ramowej w sprawie odpadów obowiązku przygotowania do ponownego użycia i recyklingu 50 proc. papieru, metalu, plastiku, szkła i innych odpadów komunalnych. Według KE, kraje nie wdrożyły również prawidłowo dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, która wymagała od państw członkowskich UE recyklingu 60 proc. szkła i papieru, 50 proc. metalu, 22,5 proc. plastiku i 15 proc. drewnianych odpadów opakowaniowych do końca 2008 roku. Komisja stwierdziła, że zbyt wiele z tych celów nie zostało osiągniętych.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Dainius Labutis, ELTA, Marian Paluszkiwicz; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Spór o pomnik Brazauskasa: „to świadczy o pewnej polaryzacji społeczeństwa”

Antoni Radczenko

Sama figura pierwszego prezydenta Litwy, zdaniem rozmówcy, dla litewskich Polaków ma charakter pozytywny.

Z badań przeprowadzonych przez Vilmorus, na zlecenie BNS, wynika, że w sprawie pomnika Brazauskasa społeczeństwo jest mniej więcej podzielone na pół. 39 proc. badanych sprzeciwia się budowie pomnika; 25 proc. popiera budowę pomnika w najbliższym czasie; 13,2 proc. popiera budowę, ale ma minąć więcej czasu od śmierci pierwszego prezydenta Litwy, który zmarł w 2010 r.

POLARYZACJA SPOŁECZEŃSTWA

22,88 proc. badanych oświadczyło, że nie ma zdania w tej kwestii. Najbardziej dotyczy to najmłodszych grup wiekowych biorących udział w badaniu. Zapytani przez BNS eksperci oświadczyli, że Brazauskas dla większości społeczeństwa jest bardziej mitem historycznym niż rzeczywistą postacią. Poza tym duża rozbieżność zdań świadczy o zmęczeniu materiałem.

„Mamy do czynienia z mitami, a nie prawdziwymi osobistościami. Te mity cyrkulują. Jest dużo nienawiści oraz fanatyzmu. Jeśli ludzie lubią konkretną postać, to będą bili się w pierś domagając się pomnika w najbardziej widocznym miejscu” — skomentował sytuację antropolog polityki Bernaras Ivanovas. „Ludzie są znużeni od tej kulturowej walki o pomniki” — dodała filozofka Nerija Putinaite z Uniwersytetu Wileńskiego.

— Świadczy to o pewnej polaryzacji społeczeństwa. Warto zaznaczyć, że poglądy na temat Brazauskasa nie były jednoznaczne również za jego życia. Część mieszkańców i za życia, i po śmierci niezwykle pozytywnie go oceniała.

Społeczeństwo Litwy w sprawie pomnika Algirdasa Brazauskasa jest podzielone. Andrzej Puksztu uważa, że świadczy to o postępującej polaryzacji społecznej kraju.

■ 39 proc. badanych sprzeciwia się budowaniu pomnika dla Algirdasa Brazauskasa

Akcentowano kluczową wręcz rolę Brazauskasa w odbudowie państwa litewskiego oraz jego walkę o zachowanie tożsamości narodowej. Równolegle istnieje część społeczeństwa, która uważa go za konformistę będącego przez wiele lat na służbie partii komunistycznej. Na zasadzie, że żaden z niego patriota tylko kolaborant. Spojrzenie na Brazauskasa było i jest zróżnicowane. Podobnie zresztą jest w przypadku Vytautasa Landsbergisa. Co prawda, moim zdaniem, jest nadal spora kategoria osób dostrzegających rolę i znaczenie obu postaci — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Andrzej Puksztu, politolog i historyk z Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

DECYZJA SAMORZĄDU

Pomysł z pomnikiem dla Algirdasa Brazauskasa wyszedł od mera Kowna Visvaldasa Matijošaitisa. Pomysł mera, mimo sprzeciwu części samorządowej opozycji, poparli kowieńscy radni.

— Decyzja należy do rady samorządowej. Rada poparła pomysł

Matijošaitisa. Rada jest wybrana demokratycznie. Być może komuś ta decyzja może się nie podobać, tym niemniej trzeba ją uszanować. Inna sprawa dotyczy lokalizacji. Był pomysł postawienia pomnika przy historycznym pałacu prezydenckim w Kownie, który gwoździ ścisłości jest częścią Muzeum Mikalojusza Konstantinasa Čiurlionisa. A muzeum Čiurlionisa podlega pod Ministerstwu Kultury i w tym wypadku jest potrzebna zgoda resortu. Natomiast samorząd ma prawo stawiać pomniki na terenach mu podlegających. Przypomnę, że było sporo kontrowersji dotyczących pomnika Aleksandra Jagiellończyka. Pojawiło się sporo krytyki. Tym niemniej samorząd ma prawo do takich decyzji — komentuje sytuację nasz rozmówca.

PREFERENCJE POLITYCZNE

Najwięcej zwolenników postawienia pomnika jest wśród emerytów, mieszkańców spoza Wilna, osób posiadających średnie, wyższe niepełne lub zawodowe wykształcenie.

8.>>

Przeciwnikami upamiętnienia Brazauskasa najczęściej są mieszkańcy stolicy, osoby z wyższym wykształceniem oraz urzędnicy.

Podział na zwolenników i przeciwników pomnika widać również na podstawie preferencji wyborczych. Zwolennikami są wyborcy Litewskiego Związku Chłopów i Zielonych, Partii Pracy oraz socjaldemokratów. Na nie są osoby głosujące na partie stanowiące trzon obecnej koalicji rządzącej, czyli na konserwatystów, Ruch Liberalistów oraz Partii Wolności.

— Jak już wspominałem, mamy do czynienia z dużą polaryzacją społeczeństwa. Moim zdaniem ta polaryzacja społeczno-polityczna nie jest jednak tak duża, jak w innych krajach. Na przykład w Polsce. To co obserwuję, to w Polsce spór ideologiczny jest o wiele większy. Bo i z lewej, i z prawej strony sceny politycznej są osoby, które dostrzegają zasługi zarówno Landsbergisa, jak i Brazauskasa — odnosi się do zaistniałej sytuacji politolog i historyk.

BRAZAUSKAS A POLACY

Urodzony w 1932 r. w Rakiszkach Algirdas Brazauskas w czasach ZSRS robił skuteczną karierę partyjną. W 1965 r. został ministrem przemysłu materiałów budowlanych Litewskiej SRS. W 1977

r. został sekretarzem Komitetu Centralnego do spraw przemysłu i energetyki. 21 października 1988 r. został pierwszym sekretarzem Komunistycznej Partii Litwy. W roku następnym litewska partia komunistyczna wyodrębniła się z Komunistycznej Partii Związku Sowieckiego stając się jednostką samodzielną. 11 marca 1990 r. Brazauskas głosował za przywróceniem niepodległości. W latach 1993–98 był prezydentem Litwy. Po pierwszej kadencji zrezygnował z ubiegania się o reelekcję.

W czasie swej kadencji był podpisany Traktat o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy między Polską a Litwą.

— Dla Polaków litewskich postać Brazauskasa jest raczej postacią pozytywną. Warto sięgnąć po statystyki sprzed kilkudziesięciu lat. W 1993 r. podczas pierwszych powszechnych wyborów prezydenckich na Brazauskasa na terenach podwileńskich głosowała absolutna większość mieszkańców. Po drugie Brazauskas dla historii stosunków polsko-litewskich zapisał się, jako ten, który doprowadził do podpisania traktatu polsko-litewskiego. Ten traktat jest kamieniem węgielnym relacji między Litwą a Polską — oświadcza naszemu dziennikowi Andrzej Puksztó. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

„Dla Polaków litewskich postać Brazauskasa jest raczej postacią pozytywną” — sądzi Andrzej Puksztó

Więcej zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu

Liczba osób cierpiących na kleszczowe zapalenie mózgu na Litwie wzrosła w tym roku. Tylko w czerwcu odnotowano 125 przypadków choroby — dwa razy więcej niż w tym samym okresie ub. roku, mówi Milda Žygutienė, specjalistka z Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC). „Jeśli spojrzymy na dynamikę całego roku, najwyższa zachorowalność jest zawsze rejestrowana między czerwcem a październikiem — prawie 80 proc. wszystkich przypadków.

W czerwcu tego roku odnotowano 125 przypadków” — powiedziała Žygutienė.

W czerwcu na tę chorobę zmarły już dwie osoby, a od początku roku zarejestrowano już pięć zgonów. „W tym roku odnotowaliśmy również więcej zgonów. W ubiegłym roku były tylko dwa, ale w ciągu pierwszych sześciu miesięcy tego roku było ich pięć. Zazwyczaj są to nieszczepione, starsze osoby z wieloma chorobami współistniejącymi” — powiedziała Žygutienė.

Według niej, duża część ludzi na Litwie nadal nie jest zaszczepiona przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu. „Mamy najwyższą zachorowalność w Europie. Wszyscy powinniśmy się zaszczepić” — podkreśliła specjalistka NVSC. „Od września osoby w wieku 50-55 lat będą mogły bezpłatnie zaszczepić się przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu. Mam nadzieję, że ludzie skorzystają z tej możliwości” — dodała.

Inf. opr. na podst. Lrt.lt
Fot. Freepik.com

Skandal z udziałem szefa GMP: potajemnie filmował kobiety?

„Potajemnie filmował telefonem komórkowym kobiety pod spódnicami w jednym z centrów handlowych w Kownie” — takie oskarżenie padło w przestrzeni publicznej pod adresem szefa Służby Pogotowia Ratunkowego (GMP), Nerijusa Mikelionisa. Sprawa jest nadal wyjaśniana.

Honorata Adamowicz

Według Tomasa Bagdonasa, doradcy ministra ochrony zdrowia, Nerijus Mikelionis, poinformował ministra, że wszczęto dochodzenie przedprocesowe w sprawie możliwego filmowania w centrum handlowym.

MIKELIONIS SPRAWĘ NAZYWA NIEPOROZUMIENIEM

— Sam Mikelionis opisał ministrowi sytuację jako „nieporozumienie”. Szef służby GMP został poproszony o przedstawienie pisemnego wytłumaczenia w celu wyjaśnienia okoliczności. Ministerstwo planuje również skontaktować się z organem prowadzącym postępowanie przygotowawcze w celu wyjaśnienia okoliczności dochodzenia, ponieważ szczegóły i fakty nie są jeszcze znane ministerstwu. Po otrzymaniu wyjaśnień i w zależności od wyniku dochodzenia organów ścigania, zostanie podjęta decyzja w sprawie pana Mikelionisa — poinformował „Kurier Wileński” Tomas Bagdonas.

Przedstawiciele Komendy Głównej Policji Okręgu Kowieńskiego potwierdzili „Kurierowi Wileńskiemu”, że w sprawie incydentu wszczęto już postępowanie przygotowawcze.

WSZCZĘTO DOCHODZENIE

— W dniu 30 czerwca o godzinie 16.20 otrzymano zgłoszenie, że mężczyzna filmował kobiety pod spódnicami w sklepie przy ulicy Veiverių w Kownie. W dniu 8 lipca wszczęto dochodzenie przedprocesowe w związku z incydem na podstawie art. 167 ust. 1 Kodeksu Karnego Republiki Litewskiej (w sprawie nielegalnego gromadzenia informacji o życiu prywatnym osoby). Na chwilę

obecną nikomu nie postawiono zarzutów popełnienia przestępstwa. Zgodnie z tym artykułem Kodeksu Karnego RL, kto nielegalnie zbiera informacje o życiu prywatnym osoby, podlega karze robót publicznych, grzywny, ograniczenia wolności, aresztu lub pozbawienia wolności do lat trzech. Śledztwo jest organizowane i prowadzone przez prokuratorów 2. wydziału Prokuratury Okręgowej w Kownie — informuje policja.

INCYDENT W „MAXIMIE”

Raminta Gecevičiūtė, rzeczniczka prasowa sieci handlowej „Maxima” w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi o odnotowanym incydencie, w którym kobieta poskarżyła się ochroniarzowi sklepu, że prawdopodobnie była filmowana pod spódnicą.

— Tak, odnotowaliśmy incydent, w którym kobieta poskarżyła się

ochroniarzowi sklepu na wspomnianą sytuację. W tym czasie funkcjonariusze policji właśnie przybyli do sklepu z powodu kradzieży. Po skardze kobiety podejrzany mężczyzna został zatrzymany. Nie ustalaliśmy wówczas jego tożsamości. Trwa dochodzenie w sprawie tego incydentu — podkreśliła Raminta Gecevičiūtė.

Dyrektor służby pogotowia ratunkowego jest podejrzany o filmowanie telefonem pod spódnicami kobiet w różnym wieku w sklepie „Maxima” przy ulicy Veiverių w Kownie. Według źródła, mężczyzna „podkładał (pod spódnicę — od. aut.) torbę, w której był telefon”. Po tym, jak jedna z kobiet poskarżyła się ochronie, mężczyzna — według źródeł był to Nerijus Mikelionis — został rzekomo zatrzymany przez policję, a sprawa jest badana przez kowieńskie organy ścigania. ■

Po otrzymaniu wyjaśnień i w zależności od wyniku dochodzenia organów ścigania, resort zdrowia podejmie ostateczną decyzję w sprawie Nerijusa Mikelionisa. Fot. Dainius Labutis, ELTA

Dyrektorka szpitala w Solecznikach: zależy mi na przywróceniu renomy placówki

Anna Pieszko

„Moją ambicją jest podniesienie prestiżu szpitala w Solecznikach, przywrócenie mu renomy, pozyskanie pacjentów, którzy cieszyliby się dobrą jakością usług. Zależy mi, by przychodzili tu nie tylko seniorzy, ale by placówka cieszyła się zaufaniem również młodych rodzin” — mówi Valentina Vaitkienė, dyrektorka Szpitala Samorządu Rejonu Solecznickiego w Solecznikach.

Właśnie mija rok, odkąd nasza rozmówczyni została kierowniczką tej placówki. Zastąpiła na tym stanowisku wieloletniego szefa Zbigniewa Siemienowicza, który przeszedł na emeryturę.

PIELĘGNIARKA, LEKARKA, URZĘDNICZKA PAŃSTWOWA

Nowa dyrektorka szpitala nie jest rodowitą solczanką. Pochodzi z Czarnego Boru w rejonie wileńskim.

— Nie rozważałam innej ścieżki zawodowej poza medycyną, ponieważ mama jest medykem i w rodzinie panowało przekonanie, że dobrze jest, gdy rodzice przekazują swoją specjalność dzieciom. Ukończyłam szkołę w Czarnym Borze ze złotym medalem, podjęłam studia na wydziale medycyny na Uniwersytecie Wileńskim. W czasie studiów pracowałam jako pielęgniarka w szpitalu św. Jakuba, jak również na pogotowiu rejonu wileńskiego — opowiada Valentina Vaitkienė.

Po ukończeniu studiów podjęłam pracę jako lekarz rodzinny w Centrum Zdrowia Psychicznego przy ul. Letniej, równoległe pracowałam w Centrum Medycznym Northway. Otrzymała zaproszenie do pracy w charakterze eksperta w Służbie ds. Ustalania Zdolności do Pracy i Niepełnosprawności przy Ministerstwie Ochrony Społecznej i Pracy, gdzie została kierowniczką wydziału Kontroli Decyzji. Praca na służbie państwowej zmotywowała ją do podjęcia studiów i poszerzania wiedzy na kierunku prawa, dlatego ukończyła dodatkowo prawo na Uniwersytecie Michała Romera w Wilnie. W Instytucie Zarządzania i Nauk Poli-

Valentina Vaitkienė, dyrektorka Szpitala Samorządu Rejonu Solecznickiego w Solecznikach

Fot. Vilmantas Martinėlis

tycznych tej uczelni dostała się dodatkowo na kierunek polityki zdrowotnej i zarządzania.

— Wraz z początkiem reformy systemu opieki zdrowotnej uznałam, że można dokonać wiele ważnych rzeczy. Przez rok zdobywałam doświadczenie w Ministerstwie Ochrony Zdrowia, równoległe odzyskałam licencję lekarza rodzinnego, praktyczne umiejętności poszerzałam jako lekarz rodzinny w Szpitalu na Wilczej Łapie. Kiedy dowiedziałam się o konkursie na stanowisko dyrektora szpitala w Solecznikach, postanowiłam spróbować swoich sił. Napisałam plan działalności, wzięłam udział w konkursie i zwyciężyłam — opowiada.

PIERWSZE WRAŻENIA I PRAWDZIWE WYZWANIA

Już na starcie od mera Samorządu Rejonu Solecznickiego otrzymała zapewnienie o wsparciu.

— Bardzo się cieszę. Czuję, że jestem w miejscu, w którym chcę być — mówi.

Na nowym miejscu pracy zastała zadbane budynek szpitala. Bardzo pozy-

tywne wrażenie sprawił Oddział Opieki Paliatywnej, a także doświadczone pielęgniarki. Podobnie pozytywne wrażenie sprawiły wspaniale wyposażone sale operacyjne, które nie ustępują w niczym salom operacyjnym z wileńskich placówek. W szpitalu działało również sprawnie laboratorium.

Niestety, nie brakło prawdziwych wyzwań. Szpital, w którym średnia wieku specjalistów sięgała wieku emerytalnego, od lat borykał się z problemem niedoboru lekarzy i pielęgniarek. Należało rozwiązać nie tylko braki kadrowe, ale też przywrócić pacjentów, którzy zaczęli coraz częściej wybierać usługi specjalistów w wileńskich placówkach medycznych lub korzystać z płatnych usług lekarskich.

— Okazało się, że instytucja nie podniosła się po pandemii. Wcześniej dokonała się tu restrukturyzacja, placówka próbowała rozwiązywać problemy finansowe i zmniejszała wydatki. Jednak ten środek, który miał obniżyć koszty, przyniósł bolesne konsekwencje w postaci nieuniknionych zwolnień personelu. Stało się tak, że zespół dość mocno „wykrwawił się”, wielu lekarzy i pielęgniarek znalazło pracę w Wilnie. Zmniejszyła się liczba i zakres świadczonych usług. Nie mogłam nie zauważyć również pewnych napięć w relacjach międzyludzkich — opowiada Valentina Vaitkienė.

Ponadto szpital nie świadczył obowiązkowych całodobowych usług właściwych dla małego rejonowego szpitala, nie była rozwijana działalność Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Oddział Chorób Wewnętrznych, niektóre sale szpitalne i gabinety były szczególnie zaniedbane. Wyraźnie brakowało sprzętu medycznego lub go nie używano, brakowało nawet komputerów, a wypis pacjenta ze szpitala był spisywany odręcznie. Szpital wyraźnie zmierzał w kierunku statusu zakładu świadczącego usługi opiekuńcze dla seniorów, a usługi konsultacyjne, często płatne, zaczęły być świadczone w rejonie poprzez rozwijające się prywatne ośrodki medyczne.

11.>>

POCZĄTEK DOBRYCH ZMIAN

W ciągu ostatniego roku zaszło tu wiele poważnych zmian. Szpital w Solecznikach zyskał już nie tylko nowy sztyl. Przede wszystkim udało się zatrudnić 22 młodych kompetentnych lekarzy. Ponadto udało się zapewnić całodobową pracę Oddziału Pediatrii. Całodobowe usługi świadczy Szpitalny Oddział Ratunkowy, a także otwarto sale operacyjne, w których wykonywane są dziś niektóre planowe zabiegi chirurgiczne.

— Podczas gdy w kraju odbywa się reforma systemu opieki zdrowotnej, szczególny nacisk kładzie się na usługi ambulatoryjne, dzienne, a także usługi chirurgii jednego dnia. W ubiegłym roku resort zdrowia i Państwowe Kasy Chorych ogłosiły, że wszystkie te usługi — niezależnie od tego, jak dużo ich będzie — będą w pełni opłacone. Musieliśmy więc zakasać rękawy i szybko działać — mieliśmy na to raptem pół roku i stało się jasne, że ten samolot trzeba naprawić w locie, bo brakowało chirurgów zdolnych do wykonywania zabiegów, pielęgniarek asystujących podczas operacji i sprzętu — wyjaśnia dyrektor.

— Mamy w szpitalu trzech chirurgów, ale żaden z nich nie prowadzi samodzielnie operacji. Dlatego zaprosiłam lekarza z zewnątrz. To znany chirurg o złotych rękach, dr nauk medycznych Gintautas Oleka, który jako pierwszy na Litwie zaczął przeprowadzać laparoskopowo operacje przepukliny brzusznej. Pacjenci z rejonu mogą zgłaszać się do niego na konsultacje, jak również na zabiegi w ramach dziennej chirurgii, kiedy po zabiegu w tym samym dniu mogą udać się do domu — wskazuje dyrektor.

W szpitalu poszerzono również usługi kardiologiczne. Zaproszono kardiologa, nabyto niezbędne specjalistyczne urządzenia do badań, w czym pomógł samorząd, który zrekompensował koszty zakupu urządzeń.

— Rozwinęliśmy również usługi rehabilitacyjne, zatrudniliśmy kinezyterapeutów, ergoterapeutkę, masażystę, którzy zaczęli świadczyć usługi nie tylko na Oddziale Rehabilitacji, ale również na Oddziale Opieki Paliatywnej. Przyszła do nas doświadczona lekarz rehabilitacji Danuta Undzienė — wylicza dyrektor.

Lekarz chorób dziecięcych Joana Mikulevič. Fot. Bartosz Frątczak

„PRZETRZEĆ ŚCIEŻKĘ DO SZPITALA NA NOWO”

Ponadto szpital podpisał umowę z Centrum Dializ, co pozwoliło świadczyć usługi pacjentom dializowanym nie tylko na Oddziale Opieki Paliatywnej Szpitala, ale również w Oddziale Chorób Wewnętrznych.

Po to, żeby rozwijać usługi, trzeba było też pozyskać pacjentów. Trzeba było dotrzeć z informacją, że te usługi są świadczone i przetrzeć ścieżkę do szpitala na nowo.

— Już od października ubiegłego roku w Solecznikach zaczął działać

całodobowo Szpitalny Oddział Ratunkowy. Wcześniej podpisaliśmy porozumienia o współpracy ze wszystkimi przychodniami podstawowej opieki zdrowotnej w rejonie: z sołecznickim Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej, z „Omedica”, Rodzinną Kliniką w Jaszunach, Ejszyskim Centrum Opieki Zdrowotnej, Ejszyskim Centrum Zdrowia Rodziny. Pacjenci tych placówek w nagłych wypadkach mogą zwrócić się na SOR w Solecznikach, poza godzinami pracy tych placówek i otrzymać pomoc na miejscu — wyjaśnia rozmówczyni.

W szpitalu ruszyły też badania w ramach programów prewencyjnych raka jelita grubego, jak również chorób krążenia.

WIELKI KROK DO PRZODU

Decyzją Komisji ds. Oceny i Wyboru Baz Rezydentury Uniwersytetu Wileńskiego Szpital w Solecznikach stał się bazą rezydentury, co oznacza, że na czas studiów lekarze rezydenci mogą odbywać w Solecznikach praktyki. Dla rejonowego szpitala oznacza to z jednej strony wzrost prestiżu, z drugiej — to wielka szansa na przyciągnięcie młodego specjalisty. Rolę kierownika lekarza rezydenta, inaczej mówiąc — mentora — przejmie pracująca od niedawna w szpitalu internistka Ieva Skarulytė-Miloševič.

13.>>

Pielęgniarka ogólnej opieki na sali operacyjnej Kristina Berdnikova (od lewej), lekarz chirurg Gintautas Oleka, lekarka Nijolė Savičienė. Fot. Bartosz Frątczak

12.>>

— Samo pojęcie mentora w przygotowaniu lekarzy rezydentów powstało pod koniec 2022 roku, po tym jak Sejm zatwierdził nowelizację ustawy o praktyce medycznej. Należy wspomnieć, że nie zapadły jeszcze niezbędne decyzje zarówno w sprawie finansowania kursów mentorskich, jak i czasu trwania szkolenia. Liczymy jednak na szybkie rozwiązanie i będziemy już gotowi — zapowiada dyrektorka.

W ciągu ostatniego roku równolegle odbywało się wiele innych działań: formowanie zespołu, licencjonowanie, poszukiwanie specjalistów, rozmowy kwalifikacyjne, digitalizacja, informatyzacja, montowanie nowoczesnego systemu wzywania lekarzy przez pacjentów, wprowadzanie systemu ESIS.

ZASTRYK ŚWIEŻEJ KRWI

Od 1 sierpnia 2023 r. udało się pozyskać dla szpitala w Solecznikach 22 nowych lekarzy. Średnia ich wieku wynosi 38 lat. W ciągu ostatniego roku siedmiu lekarzy przeszło na emeryturę. Ogólna średnia wieku personelu szpitala wynosi obecnie 56 lat.

— „Mój” lekarz jest przywiązany do pacjenta, jest empatyczny, czuje sentyment do tego rejonu. Rejon solecznicki jest szczególny. Jest co najmniej trójjęzyczny, mieszkańcy rozmawiają po polsku, litewsku, rosyjsku czy białorusku, dlatego są tu lekarze, którzy potrafią się komunikować w różnych językach. Mamy kompetentnych specjalistów, oddanych szpitalowi, którzy w jakiś sposób są związani z rejonem solecznickim i których cieszą dokonujące się zmiany. Chcemy stworzyć godne środowisko pracy i komunikację z pacjentem opartą na szacunku — podkreśla dyrektorka.

ŚRODKI ZACHĘTY ZE STRONY SAMORZĄDU

W październiku 2022 r. Rada Samorządu Rejonu Solecznickiego zdecydowała o zastosowaniu różnorodnych środków zachęty w celu pozyskania lekarzy i lekarzy rezydentów brakujących specjalizacji do pracy w placówkach opieki zdrowotnej rejonu solecznickiego.

— Personel medyczny korzysta ze wsparcia ze strony Samorządu Rejonu Solecznickiego. Lekarze pracujący na

pełnym etacie otrzymują 12 tys. euro rocznie wsparcia. Lekarze pracujący na część etatu otrzymują odpowiednio mniej. Taki dodatek przysługuje obecnie dwóm lekarzom pediatrom, dwóm kardiologom oraz dwóm lekarzom rodzinnym w szpitalu. W przychodni w Solecznikach z tej oferty skorzystał lekarz dziecięcy oraz lekarz chorób wewnętrznych. Z budżetu samorządu na ten cel ma być przeznaczona suma w wysokości 48 200 euro — wskazuje mer Zdzisław Palewicz.

Samorząd oferuje również inną formę zachęty — mieszkanie służbowe, w którym obecnie mieszka lekarz chorób wewnętrznych.

— Lekarce chorób dziecięcych przynależymy dofinansowanie na poszerzenie kompetencji zawodowych, które umożliwiło rozpoczęcie świadczenia usług pediatrii socjalnego na oddziale wczesnego rozwoju dzieci. Mamy też dwa wnioski o dofinansowanie kolejnych szkoleń zawodowych oraz wniosek lekarza rezydenta o pokrycie kosztów studiów radiologii — wymienia mer.

Lekarze otrzymują także rekompensatę na pokrycie kosztów dojazdu. Została ona przyznana 39 specjalistom. Na mocy decyzji Rady samorząd płaci również stypendia studentom kierunków medycznych w wysokości 250 euro.

Samorząd przeznacza również środki na zakup nowego sprzętu medycznego.

Kierowniczka laboratorium Vanda Paliulian Fot. Bartosz Frątczak

— 141 000 euro skierowano na rekonstrukcję wydziału pielęgniarstwa, a 120 000 euro przeznaczymy na remont kuchni szpitala. Realizujemy również projekt europejski, którego suma wynosi 2 mln. euro. Środki zostaną przeznaczone na polepszenie jakości usług zdrowotnych, modernizację pomieszczeń szpitala oraz zakup sprzętu — podkreśla mer Zdzisław Palewicz.

TVP
WILNO

Specjaliści laboratorium: technolodzy biomedycyjni Marija Steckaja, Irena Sokolauskienė, kierowniczka Vanda Paliulian, technolog biomedycyjni Lilija Milnovič Fot. Bartosz Frątczak

Wiosną zapowiadały się rekordowe plony, rzeczywistość jednak rozczarowała rolników

Honorata Adamowicz

— Wiosną wielu przewidywało, że będzie to rekordowy rok pod względem plonów. Niestety teraz, podczas żniw, widzimy, że chociaż na urodzaj nie można bardzo narzekać, za to na jakość zboża i ceny skupu można jak najbardziej. Sama jakość zboża hodowców bardzo rozczarowała, zaś ceny skupu w tym roku są niższe — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Raimundas Juknevičius, Przewodniczący Litewskiego Związku Rolników.

ROLNICY ROZCZAROWANI

Jak mówi, można już dokonać uogólnienia na temat plonów roślin oleistych, takich jak rzepak — większość tej uprawy została już zebrana. Wiosną sytuacja wyglądała dobrze, była obiecująca. Natomiast dzisiaj rolnicy mówią, że są rozczarowani, ponieważ plony są niższe, niż się spodziewali. Tegoroczne plony jęczmienia ozimego były dobre, ale nie rekordowe, jak oczekiwano. W przypadku jęczmienia ozimego rolnicy są najbardziej rozczarowani cenami skupu, które są w tym roku niższe.

— Większość pól na Litwie jest obsiana pszenicą. Rolnicy są zadowoleni z samych plonów, co oznacza, że zbiory pszenicy są w tym roku dobre, choć nie rekordowe, jak się spodziewali. Problemem jest jakość pszenicy. W ubiegłych latach najczęściej pszenicy było drugiej klasy, choć zdarzała się i pierwsza, i extra klasa, a rzadziej trzecia i czwarta. W tym roku jednak wyraźnie widać, że dominuje klasa trzecia, a niewiele jest klasy pierwszej, cudem zaś jest pojawienie się klasy extra, czyli tej najwyższej. Oznacza to, że teraz, przy niskich cenach skupu, bez dobrej jakości, cena spada jeszcze bardziej. Rolnicy spodziewali się w tym roku zyskownego roku, ale niestety ich oczekiwania się nie spełniły — podkreśla Raimundas Juknevičius.

Wiosną wydawało się, że tegoroczne zbiory będą bardzo duże i wysokiej jakości, a nawet rekordowe. Oczekiwania te jednak nie zostały spełnione. Rolnicy są rozczarowani nie tylko urodzajem, ale też cenami skupu.

WCZEŚNIEJSZE ŻNIWA

Jonas Sviderskis, dyrektor generalny Związku Przedsiębiorstw Rolniczych, powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”, że żniwa w tym roku rozpoczęły się znacznie wcześniej niż w ostatnich latach.

— Tegoroczne zbiory są normalne, na razie narzekać nie możemy, ale jeszcze wiele przed nami i dużo może się wydarzyć. To tylko początek zbiorów. A nie daj Boże, żeby pojawiły się jakieś deszcze lub gradobicia. Jeżeli będą jakieś kataklizmy pogodowe, to wtedy możemy już liczyć tylko straty. Teraz najważniejsze, żebyśmy mogli zebrać wszystko na czas — mówi Jonas Sviderskis.

W tym roku pierwsze ziarno dociera do punktów skupu nie tylko mniejsze, ale także bardzo suche. Maksymalna wilgotność zboża powinna wynosić 14 proc., jednak ziarno pochodzące z pól ma obecnie około 13–13,5 proc. wilgoci. Pod względem parametrów jakościowych pszenica z południowej Litwy, na bardziej piaszczystych

glebach, jest podobna do zeszłorocznej, należy do klasy drugiej i trzeciej. Większość pszenicy, około 70 proc., jest niższej lub średniej jakości. Większość rolników młóca 7–8 ton z hektara. Nic lepszego jakości oczekuje się od zbiorów w środkowej i północnej Litwie. — Ziarno w tym roku jest bardzo drobne. Tak naprawdę wygląd zboża wskazywał, że będzie lepiej, ale okazuje się, że się myliliśmy. Można powiedzieć, że jak na razie jest dobrze, jeśli tak dalej pójdzie i nie będzie żadnych kataklizmów, to będziemy mogli powiedzieć, że to był dobry sezon, choć nie rekordowy, jak wszyscy myśleliśmy. Każdego roku na początku zbiorów ceny są niższe. Ten, kto ma magazyny i może utrzymać ziarno, z pewnością wygra. W tej chwili tona rzepaku kosztuje około 350–400 euro za tonę, zboża 250, owies jest tani w tym roku około — 100 euro za tonę. W zeszłym roku ceny były wyższe — podkreśla Jonas Sviderskis. ■

TVP
WILNO

Choć na urodzaj nie można za bardzo narzekać, to na jakość zboża i ceny skupu — jak najbardziej, przyznają rolnicy **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Na granicy Białoruskiej zbliża się kryzys związany z nielegalnymi migrantami

Honorata Adamowicz

Ostatnio na granicy Litwy z Białorusią odnotowano wzrost napływu nielegalnych migrantów. Jesienią może jeszcze bardziej wzrosnąć, szczególnie jeżeli Polska zdecyduje się zamknąć przejście graniczne z Białorusią.

— Jeśli spojrzeć na statystyki, to w ostatnim czasie nastąpił wzrost liczby nielegalnych imigrantów na granicy z Białorusią. Ale jeśli spojrzymy na statystyki z ostatnich lat, kiedy wzrost był bardzo wysoki, to nie widzimy znaczącej zmiany. Czasami grupa nielegalnych migrantów pojawia się na naszej granicy z Białorusią, jak to miało miejsce dwa tygodnie temu, kiedy odnotowano 40 nielegalnych prób przekroczenia granicy państwowej. Jednak po tych wydarzeniach nie odnotowaliśmy żadnych poważniejszych naruszeń. Oznacza to, że sytuacja pozostaje stabilna. Uważnie obserwujemy, co się dzieje na naszej granicy, rejestrujemy każde jej naruszenie i odpowiednio reagujemy. Udaje nam się zapobiegać nielegalnym próbom przekroczenia granicy — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” szef litewskiej Straży Granicznej Rustamas Liubajewas.

WZROST PRZED CHŁODAMI

Jak mówi, zimą przepływ nielegalnych migrantów zawsze maleje. Jednak jesienią, gdy zbliża się sezon zimowy, może nastąpić wzrost, ponieważ naturalnie nielegalni imigranci lub organizatorzy nielegalnej emigracji starają się wykorzystać warunki klimatyczne, gdy nie jest jeszcze bardzo zimno. Z doświadczenia krajów UE wynika, że jesienią, zwłaszcza we wrześniu i na początku października, przepływy migracyjne wzrastają.

Rustamas Liubajewas proponuje zaostrzenie reżimu kontroli granicznej z Rosją. Ale żeby to zrobić, należałoby wprowadzić pewne zmiany ustawodawcze, które wzmocniłyby bezpieczeństwo granic.

„Uważnie obserwujemy, co się dzieje na naszej granicy, rejestrujemy każde jej naruszenie i odpowiednio reagujemy” — mówi szef litewskiej Straży Granicznej Fot. ELTA

— Na razie są to tylko propozycje uszczelnienia granicy z Rosją. Jeśli nasze propozycje zostałyby przyjęte, wówczas ustawa o granicy państwowej i jej ochronie musiałaby zostać znacznie zmieniona. Oznaczałoby to, że obywatele, którzy chcieliby wjechać do strefy przygranicznej z Rosją, musieliby mieć nie tylko paszport, ale także zezwolenia, które byłyby wydawane przez Państwową Służbę Graniczną. Oczywiście nie byłoby to na całym odcinku. Zostałoby wyznaczone pewne miejsca, najbardziej zagrożone. I właśnie tam zostałaby utworzona strefa, do której, aby wjechać, trzeba byłoby okazać nie tylko dokument tożsamości, ale także zezwolenie wydane przez Straż Graniczną — tłumaczy szef litewskiej Straży Granicznej.

ROLA POLSKI

Polska dąży do powstrzymania kryzysu migracyjnego na granicy i uwolnienia Andrzeja Poczobuta, działacza mniejszości polskiej i dziennikarza więzionego na Białorusi. Polska rozważa całkowite zamknięcie granicy z Białorusią. Prezydent Andrzej Duda podczas niedawnej wizyty w Pekinie zagroził Chinom zablokowaniem kluczowego kolejowego szlaku transpor-

towego do UE, by osłabić kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej.

— Jeśli jeden lub drugi punkt kontrolny zostanie zamknięty w naszym regionie, nie mówię tylko o granicy białorusko-polskiej, mówię również o granicy litewsko-polskiej, łotewsko-białoruskiej, to przepływy na działających punktach granicznych odpowiednio się zmieniają. Wzrośnie ruch na przejściach granicznych i może to po prostu doprowadzić do bardzo trudnej sytuacji, która już teraz nie jest łatwa. Jeżeli Polska zamknie granicę, to te przepływy ludzi pójdą przez Litwę, Łotwę — mówi Liubajewas.

Zaznacza, że kwestie zamykania przejść granicznych są koordynowane między krajami w formie uzgodnień między ministrami spraw wewnętrznych i że wszystkie te kwestie są zasadniczo koordynowane na szczeblu regionalnym. Jest to bardziej kwestia polityczna.

— Polski rząd ma prawo podjąć decyzję taką czy inną, ale oczywiście będzie informował i koordynował tę decyzję z krajami sąsiednimi UE, czyli z Litwą i Łotwą, bo nieuniknione jest, że konsekwencje takiego działania będą miały wpływ na sytuację na naszej granicy z Białorusią i Łotwą — zaznacza szef litewskiej Straży Granicznej. ■

Wypadki w pracy: działalność indywidualna i umowy z podwykonawcami

Antoni Radczenko

Państwowa Inspekcja Pracy poinformowała pod koniec czerwca, że w ciągu sześciu miesięcy 2024 r. odnotowała 54 ciężkie wypadki w pracy oraz osiem wypadków śmiertelnych. Nie są tu zaliczane przypadki, kiedy osoba poniosła śmierć lub doznała ciężkiego urazu zdrowia nie przestrzegając zasad drogowych. Z danych inspekcji wynika, że w tym roku najwięcej wypadków śmiertelnych było w sektorze przemysłu przetwórczego — trzy. Na drugim miejscu znalazło się budownictwo, gdzie odnotowano dwa przypadki śmiertelne. W leśnictwie dotychczas był tylko jeden przypadek śmiertelny.

TENDENCJA ZNIŻKOWA

Co prawda w latach poprzednich ten sektor, obok budownictwa, był liderem pod względem wypadków śmiertelnych. „Idąc do pracy, z pewnością nikt nie bierze pod uwagę tego, że może z niej nie wrócić. Niestety tak czasami bywa. Każdego roku w miejscu pracy ginie kilkanaście lub kilkadziesiąt osób, a ponad sto doznaje mocnych okaleczeń” — w specjalnym oświadczeniu napisał szef Państwowej Inspekcji Pracy Jonas Gričius.

Tym niemniej tendencja jest zniżkowa. Przykładowo w 2023 r. zginęło 17 osób, w 2022 — 21, a w 2021 — 38.

PROBLEM W SYSTEMIE

Związki zawodowe twierdzą, że problemu trzeba szukać w samym systemie pracy.

— To są naprawdę duże liczby. Zresztą nawet jeden śmiertelny wypadek w czasie pracy, to już jest o jeden za dużo. Niejednokrotnie

Nieszczęśliwe wypadki w pracy, w tym śmiertelne, uważa przewodnicząca Litewskiej Konfederacji Związków Zawodowych Inga Ruginienė, są skutkiem wad systemowych, które dotychczas nie zostały wyeliminowane.

Konfederacja zwracała uwagę instytucji państwowych, w tym również Państwowej Inspekcji Pracy, o problemach dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy. Nieszczęśliwe wypadki, które są rejestrowane i badane, są przykładem problemów w samym systemie. System pokazuje, że kary przewidziane za nieprzestrzegania zasad BHP są zbyt małe, ponieważ nie mają większego wpływu na działania pracodawców. Jeśli faktycznie państwo chce zmienić sytuację, to środki prewencyjne muszą być zastrzone. Widać gołym okiem, że kontrola nie może ograniczać się tylko do przejrzania dokumentacji. Chociaż tam też często brakuje odpowiednich danych. Należy przyjąć na obiekt i fizycznie go zbadać — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Inga Ruginienė.

PRACA Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ

Nasza rozmówczyni podkreśla, że generalnie współpraca między związkami zawodowymi a Państwową Inspekcją Pracy przebiega dobrze. Instytucja państwowa zawsze reaguje na powiadomienia o łamaniu zasad pracy przez pracodawców. Problem polega na tym, jej zdaniem, że inspekcja ma bardzo niskie zasoby ludzkie. Generalnie może reagować i badać konkretne wypadki w pracy. Na pracę prewencyjną bardzo często brakuje czasu.

„W społeczeństwie nadal panuje przekonanie, że inspekcja pracy i inne instytucje państwowe, nie są ważne. Na zasadzie, że ich celem jest karanie, a nie pomoc. Każdego dnia swą pracą chcemy zmienić takie nastawienie i ciągle staramy się doskonalić na wszystkich poziomach.

17.>>

■ Najczęściej do nieszczęśliwych wypadków dochodzi na budowie Fot. M. P.

16.>>

Sporo uwagi poświęcamy oświacie dzieci i młodzieży. Tylko w 2023 r. informacja o pracy i funkcjach Państwowej Inspekcji Pracy dotarła do 2 mln osób” — czytamy w oświadczeniu Jonasa Griciusa.

W celu poprawienia warunków pracy w okresie od 1 sierpnia do 1 października inspekcja pracy planuje przeprowadzić 260 kontroli, które nie były wcześniej planowane. W ramach akcji pracownicy inspekcji odwiedzą obiekty powiązane z leśnictwem, rolnictwem, budownictwem oraz zakłady przetwórstwa drzewnego.

NIKT NIE KONTROLUJE

Wypadki w pracy nie są tylko konsekwencją nieprzestrzegania zasad BHP. Problem dotyczy też rozwiązań ustawodawczych.

— Kilkakrotnie próbowaliśmy przeforsować zmiany prawne, aby instytucje publiczne, podpisując umowę z podwykonawcą, zawarły w tej umowie rygorystyczne zapisy dotyczące warunków pracy. Na przykład w leśnictwie jest to bardzo popularne. Obecnie jest tak, że instytucja podpisuje umowę o wykonanie pracy z podwykonawcą. Tamten z kolei podpisuje kolejną umowę z kolejnymi podwykonawcami. W praktyce oznacza to, że nikt nie kontroluje, w jakich warunkach pracują pracownicy. Niestety wszystko zakończyło się na rozmowach — podkreśla Ruginienė.

Luki w prawie stanowią poważny problem.

— Ostatnio widzimy tendencje, że na przykład na budowie staje się popularne wykorzystywanie osób prowadzących działalność indywidualną. Kiedy pracownik jest zatrudniony na umowę o pracę, to wówczas pracodawca jest odpowiedzialny za jego bezpieczeństwo w pracy. Nie tylko za bezpieczeństwo, ale również za wszelkie sprawy socjalne, które są regulowane przez liczne akty prawne. W przypadku działalności indywidualnej osoba sama odpowiada za własne bezpieczeństwo. Takie podejście prowadzi do

W ciągu sześciu miesięcy 2024 r. odnotowano 54 ciężkie wypadki w pracy oraz osiem wypadków śmiertelnych **Fot. Marian Paluszkiewicz**

wypadków w miejscach pracy — oświadcza Inga Ruginienė.

PROBLEM NA POZIOMIE UE

Kwestie dotyczące polepszenia warunków bezpieczeństwa i higieny pracy są poruszane również na poziomie UE. W czerwcu 2021 r. Komisja Europejska opublikowała dokument „Strategiczne ramy UE dotyczące bezpieczeństwa i hi-

gieny pracy na lata 2021–2027. Bezpieczeństwo i higiena pracy w zmieniającym się świecie pracy”. Z raportu wynika, że w latach 1994–2018 na terenie Unii Europejskiej liczba wypadków śmiertelnych w pracy zmniejszyła się o 70 proc. Tym niemniej wypadki w pracy i choroby zawodowe kosztują rocznie Unię ok. 3,3 proc. PKB, czyli kwotę w granicach 460 mld euro. ■

W ramach akcji prewencyjnej pracownicy inspekcji planują do 1 października przeprowadzić 260 kontroli, odwiedzając obiekty powiązane z leśnictwem, rolnictwem, budownictwem i in. **Fot. Pixabay.com**

Zastraszający raport europejskich urzędników po wizycie w litewskich więzieniach

Justyna Giedrojc

Działający w KE Komitet Przeciwko Torturom oraz Innemu Okrutnemu, Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu opublikował raport zawierający niezwykle ostrą krytykę Litwy dotyczącą warunków w więzieniach. Litewska Służba Więzienna wprowadza szereg rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo w zakładach karnych.

Z ustaleń raportu wynika, że w litewskich zakładach karnych odnotowano katastrofalny brak kadry, szerzącą się przemoc między więźniami oraz używanie narkotyków w szerokim zakresie.

KONIECZNE NATYCHMIASTOWE WPROWADZENIE ZMIAN

„Tragiczna sytuacja w więzieniach nie ulegnie zmianie, jeżeli natychmiast nie zostaną wprowadzone radykalne zmiany i nadal będzie brakowało pracowników. Zaistniała sytuacja tragicznie wpływa nie tylko na stan fizyczny i psychiczny ludzi pozbawionych wolności, ale także na ogólny stan litewskiego społeczeństwa” — głosi raport.

Zaznacza się w nim, że konieczne są natychmiastowe właściwe działania ukierunkowane na zmniejszenie poziomu używania narkotyków przez więźniów, wyeliminowanie subkultury, która powoduje wzrost zachowań agresywnych. Na skutek szeroko stosowanej przemocy wiele osób w zakładach karnych przebywa w stanie stałego strachu.

DZIAŁANIA I PRZYKŁAD

Na raport komitetu KE zareagowała Litewska Służba Więzienna (LKT).

„Reagując na zamieszczone w raporcie wstępne spostrzeżenia, LKT już podjęła odpowiednie kroki oraz opracowuje nowe działania w celu zmniejszenia poziomu przemocy oraz używania narkotyków w zakła-

Litewska Służba Więzienna nieustannie zapobiega próbom przekazywania osadzonym przedmiotów zabronionych Fot. kalejimai.lrv.lt

dach karnych. Podjęto też odpowiednie kroki, żeby udzielić niezbędną pomoc więźniom, którzy są uzależnieni od różnego rodzaju środków odurzających. Szukamy nowych form pomocy, staramy się, żeby nasze działania były bardziej efektywne i odpowiadały realiom” — poinformowała „Kurier Wileński” Litewska Służba Więzienna.

LKT przytacza konkretny przykład. „Wdrożony został system szybkiego reagowania na skargi dotyczące okaleczenia osadzonych. Zamierzamy stworzyć nowe przestrzenie, do których zostaną przemieszczeni więźniowie, którzy najczęściej doświadczają przemocy czy są maltretowani. We współpracy z Prokuraturą Generalną Litwy dążymy, żeby częściej w przypadkach stosowania przemocy w zakładach karnych były wszczynane dochodzenia karne. Tu jednak przeszkodę stanowią niuanse prawne — dochodzenie można wszcząć tylko wtedy, kiedy poszkodowany zgłosi skargę. Często urazy są niezbyt poważne, a osadzeni z powodu nieformalnych, obowiązujących wśród nich zasad, nie chcą złożyć skargi” — czytamy w komunikacie LKT.

„W celu zapobiegania przemytu narkotyków w przesyłkach pocztowych

postanowiono jeszcze bardziej zaostrzyć kontrolę korespondencji. Zwiększamy też zakres pomocy lekarskiej dla osadzonych uzależnionych od narkotyków. Udoskonalamy m.in. system programów rehabilitacyjnych” — zapowiada LKT.

BRAK PRACOWNIKÓW

„W zakładach karnych brakuje personelu więziennego oraz specjalistów różnych dziedzin. Praca tu jest trudna zarówno fizycznie jak i psychicznie. Wymaga bardzo dużej odpowiedzialności, odporności na stres oraz niemałej siły fizycznej” — zaznacza się w komunikacie.

Kolejnym ważnym problemem jest infrastruktura więzienna. Przeważająca większość więzień mieści się w starych budynkach, niespełniających wymogów nowoczesnych zakładów karnych. Większość osadzonych przebywa nie w celach tylko w pomieszczeniach typu bursy. Nieodpowiednia infrastruktura komplikuje pracę personelu więziennego i nie pozwala na zagwarantowanie bezpiecznych warunków. Na modernizację budynków więziennych potrzebne są środki finansowe, których stale brakuje. ■

Metamorfozy w stolicy: miasto inwestuje w nowe przestrzenie publiczne

Nowa strefa parkowo-rekreacyjna na Śnipiszkach między ulicami Kintų i Giedraičių jak magnes przyciąga mieszkańców miasta. Kolejna przestrzeń powstaje w Nowym Mieście. Nowa przestrzeń powstała na działce między ulicami Kintų i Giedraičių. Do niedawna na obszarze liczącym 84 arów przez wiele dziesięcioleci mieściły się garaże. Obecnie są tu boiska sportowe, place zabaw dla dzieci, oryginalna ścieżka spacerowa w kształcie mostu oraz tarasy z miejscami do wypoczynku.

MODERNIZACJA ŚNIPISZEK

„Śnipiszki, kiedyś niezbyt atrakcyjna dzielnica, obecnie przechodzi transformację. Dużą wagę przywiązujemy do stworzenia sieci przestrzeni publicznych. Funkcja rekreacyjno-sportowa jest dziś jednym z ważniejszych kierunków rozwoju dzielnicy. Spodziewamy się, że nowe place będą nie tylko miejscem sąsiedzkich spotkań okolicznych mieszkańców, ale także pracowników urzędów rozlokowanych w tej dzielnicy. Tworzymy zróżnicowane, wielowarstwowe miasto, w którym priorytetowo traktujemy potrzeby społeczności” — mówi stołeczny mer Valdas Benkuskas.

Ogólne koszty zagospodarowania przestrzeni wyniosły 1,95 mln euro.

1,2 mln euro pochodzi z Unijnego Funduszu Rozwoju Regionalnego, 586 tys. euro z budżetu Samorządu Miasta Wilna, pozostała część z budżetu państwa.

NOWA PRZESTRZEŃ O TEMATYCE STRAŻACKIEJ

Kolejna przestrzeń publiczna zostanie oddana do użytku w dzielnicy Nowe Miasto (lit. Naujamiestis). Na skwerze św. Floriana, patrona strażaków, pojawi się nowa zielona przestrzeń z placami zabaw o tematyce strażackiej. Plac będzie się znajdował w pobliżu jednostki straży pożarnej i ratownictwa. Jak zapowiada stołeczny samorząd, czas tu będą mogli spędzać nie tylko dzieci, ale też amatorzy sportu oraz spacerowicze.

Nowa przestrzeń publiczna powstanie w okolicach ulic Mortos, Švitrigailos i T. Ševčenkos. Już przygotowano plan budowy, w najbliższym czasie odbędzie się przetarg na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych. Szacuje się, że plac zostanie oddany do użytku latem 2026 r.

WAŻNY JEST CHARAKTER

Przestrzenie publiczne tworzone są z uwzględnieniem miejsca. „Stara-

my się, aby każda przestrzeń w mieście nie tylko uzupełniała charakter parków i skwerów, ale także była wyjątkowa. Niepowtarzalne przestrzenie publiczne tworzone są z uwzględnieniem miejsca, historii, sąsiedztwa. Instalacja tego skweru będzie kontynuacją prac związanych z zarządzaniem wileńskimi przestrzeniami publicznymi, których w tym roku mamy więcej niż kiedykolwiek – aż dziewiętnaście” — podkreśla mer stolicy.

Zagospodarowanie terenu będzie obejmowało intensywne nasadzenia drzew i krzewów, zostanie zainstalowany sprzęt sportowy. Projekt zakłada także montaż chodników, elementów małej architektury, placów sportowych i rekreacyjnych dla dzieci. Będą one przeznaczone nie tylko do zabaw. Autorzy projektu zapowiadają, że będą tu prowadzone działania informacyjno-edukacyjne, zwiedzający zapoznają się z elementami pracy strażaków: m.in. systemem pomp pożarniczych, gaśnicami, hydrantami.

Nowa przestrzeń publiczna będzie również wyposażona w stojaki z informacjami tekstowymi, między innymi w alfabecie Braille'a i dostępnymi za pośrednictwem kodów QR.

Opr. J. G.

Wizualizacja skweru św. Floriana w Nowym Mieście Graf. ID Vilnius, vilnius.lt

Pamiętajcie, kto w lecie nie zbiera, ten w zimie głodem przymiera...

W sierpniu zazwyczaj nadal jest gorąco (a nawet goręcej niż w lipcu), noce zaś robią się już powoli chłodne. W tym miesiącu kontynuujemy owocowe zbiory, a jednocześnie zajmujemy się roślinami i drzewami, które owocowanie już zakończyły.

Kontynuujemy letnie cięcie drzew owocowych — wiśni, czereśni, jabłoni, grusz, brzoskwiń. Po zbiorze owoców — również śliw. Posmarowanie ran po cięciach specjalistycznym preparatem, maścią ogrodniczą lub farbą emulsyjną z dodatkiem środka grzybobójczego zmniejszy ryzyko infekcji.

W połowie sierpnia zakładamy na pnie drzew opaski z papieru falistego pozwalające wyłapać gąsienice owocówki — śliwkoweczki. We wrześniu opaski zdejmujemy i palimy.

Również po zbiorach prześwietlamy krzewy porzeczki i agrestu.

Możemy też przeprowadzić cięcie orzecha włoskiego — pod koniec miesiąca, jeśli zachodzi taka potrzeba. Truskawki po zbiorach odchwaszczamy, a następnie przycinamy na wysokości ok. 5 cm. Jeśli rośliny chorowały — stosujemy oprysk. Warto też rozsypać ostatnią w tym roku dawkę nawozu.

„SKAKANIE” TRUSKAWEK

Pamiętamy o tym, by co 3–4 lata sadzić truskawki na nowym stanowisku. Najlepiej na takim, na którym wcześniej rosły aksamitki, warzywa cebulowe lub gorczyca.

W przypadku malin — niepowtarzających owocowania — usuwamy wszystkie pędy owocujące w roku bieżącym. Usuwamy też nadmiar pędów mających owocować w roku przyszłym.

Jeśli jesienią planujemy sadzenie krzewów i drzew owocowych, w przewidzianym na ten cel miejscu wysiewamy rośliny na zielony nawóz (np. facelię). Poprawią one strukturę gleby i wzbogacą ją w substancje organiczne.

Zbieramy plony — wszystko co się da do zjedzenia na teraz i przetwory zimowe!

Zbieramy plony — wszystko co się da do zjedzenia na teraz i przetwory zimowe! Cieszymy się psiankowatymi, dyniowatymi i kapustnymi **Fot. Freepik.com**

Możemy też sięgnąć po szczepionkę mikoryzową dla iglaków. Pomoże ona roślinom zaaklimatyzować się w nowym miejscu. W sierpniu (i wrześniu) możemy też zająć się rozmnażaniem drzew iglastych poprzez sadzonki z młodych jednorocznych wierzchołków.

Cieszymy się psiankowatymi (pomidory, papryka, bakłażan), dyniowatymi (ogórek, cukinia), kapustnymi (kalafior, brokuł), także fasolą szparagową oraz wczesnymi odmianami kapusty i marchwi.

Wykopujemy również ziemniaki, gdy ich liście żółkną. Notabene plon tegorocznych ziemniaków jest mniejszy w porównaniu do roku poprzedniego. Do dnia dzisiejszego skupiono o 18 proc. mniej — 3,2 tys. ton.

Biedą naszą i sąsiadów jest nie tylko kapryśna pogoda, ale i popyt w całej Europie.

Tymczasem kończymy zbiór ziół. Suszymy je, a po zasuszeniu przechowujemy w hermetycznych pojemnikach. Pozostałości po ziołach usuwamy z ziemi i palimy.

CO TO — POPLON?

Uprawiamy poplony na zbiór jesienny. Wysiewamy nasiona bezpośrednio do ziemi (szpinak, sałata, kapusta pekińska, rzodkiew, rzepa) lub sadzimy przygotowaną wcześniej rozsadę warzyw (kalarepa, jarmuż, fenkuł, wczesne odmiany sałaty).

Poplon, zwany też zielonym nawozem, to zasiew wykonywany nie po to, by uzyskać z niego plony, ale po to, aby użyźnił on glebę. Zasiewy na poplon są wykonywane po zbiorach. Masa zielona, która wyrosta z zasianych roślin ma wzbogacić glebę w azot.

20.>>

PRACE NA POCZĄTKU MIESIĄCA

Wyłamujemy stożki wzrostów pędów wysoko rosnących pomidorów, papryki i dyni nad ostatnim kwitnącym gronem, pozostawiając nad nim 2 liście.

W przypadku pomidorów usuwamy również pędy boczne i dolne liście. Robimy to do ok. 20 sierpnia, przy suchej pogodzie. W ten sposób wspieramy rozwój owoców.

TRAWNIK TEŻ CHCE OPIEKI

Regularnie kosimy trawnik. Gdy nie ma suszy — niżej, gdy jest bardzo sucho — nieco wyżej i podlewamy obficie. Kończymy jego nawożenie nawozami azotowymi, możemy natomiast użyć nawozów jesiennych, pozbawionych azotu, a bogate w składniki pomagające trawnikowi przygotować się do zimy.

Zakładamy trawnik z siewu — to dobry moment na taki zabieg. Przedtem przekopujemy i wyrównujemy glebę.

Drzewa i krzewy iglaste, które zakończyły już fazę wzrostu możemy zacząć przesadzać. Po przesadzeniu zasilamy rośliny specjalistycznym nawozem.

Możemy też sięgnąć po szczepionkę mikoryzową dla iglaków. Pomocze ona roślinom zaaklimatyzować się w nowym miejscu. W sierpniu (i wrześniu) możemy też zająć się rozmnażaniem drzew iglastych poprzez sadzonki z młodych jednorocznych wierzchołków.

SADZENIE I DZIELENIE

Rozpoczynamy sadzenie roślin cebulowych kwitnących wiosną (np. tulipany, lilie, hiacynty). Jeśli mamy w ogrodzie krzewy lawendy, jak co roku je przycinamy.

Przycinamy również żywopłoty i silnie rozwijające się rośliny wodne.

Ponadto dzielimy byliny, pobieramy sadzonki półdrewniałe z drzew i krzewów liściastych. Sadzimy i przesadzamy piwonie (lubią odmłodzenie i zmianę miejsca „zamieszkania” po 5–6 latach). Wysadzamy siewki roślin dwuletnich (uzyskanych z nasion wysianych w czerwcu na rozsadniaku) na miejsca stałe.

Doglądamy rośliny pod kątem obecności chorób i szkodników.

Gdy z początku sierpień częste grzmoty miewa, tedy też do końca taką nutkę śpiewa **Fot. Henryk Sielewicz**

Astry jesiennie może zaatakować mączniak prawdziwy (stosujemy preparaty siarkowe lub fungicydy), może też pojawić się osutka sosny (stosujemy środki grzybobójcze) i/lub mszyce na modrzewiach tworzące narośla przypominające szyszki (usuwamy je zanim się otworzą).

**PRACE W DOMU,
NA TARASIE I BALKONIE**

Spulchniamy górną warstwę gleby w pojemnikach i skrzynkach balkonowych. Robimy to ostrożnie, by nie uszkodzić korzeni.

Oczywiście nadal podlewamy! Jeśli donice stoją pod osłonami przeciwdeszczowymi — zraszamy rośliny wodą by pozbyć się kurzu. Rośliny nie lubiące zraszania przemywamy delikatnie lub oczyszczamy szczoteczką z miękkim włosiem.

Przycinamy zbyt wybujałe pędy. Jeśli chcemy, możemy przygotować sadzonki pelargonii, które przechowamy w doniczkach do wiosny następnego roku, a następnie wysadzimy je na zewnątrz. ■

Aleksander Borowik
na podst. inf. specjalistycznej

Najbardziej znane przysłowia na sierpień

- W pierwszym tygodniu sierpnia spieka, zima ciężka, śnieżna i długa nas czeka.
 - W pierwszym tygodniu sierpnia pogoda stała, będzie zima długo biała.
 - Gdy z początku sierpień częste grzmoty miewa, tedy też do końca taką nutkę śpiewa.
 - Kiedy sierpień wrzos rozwija, jesień krótka, szybko mija.
 - Gdy w sierpniu z północy dmucha, następuje zwykle posucha.
 - Kto w lecie nie zbiera, w zimie głodem przymiera.
 - Jeśli w sierpniu są dni jasne, będą wnet stodoły ciasne.
 - Kiedy w sierpniu spieka wszędzie, zima długo białą będzie.
 - Jeżeli w sierpniu gorąco będzie, to zima w śniegi długo zasiędzie.
 - Dużo grzybów sierpniowych, dużo zawiei śniegowych.
 - Sierpień pogodny jest dla winogron wygodny.
 - Gdy sierpień w upały zbywa, lato długie zwykle bywa.
- Czego sierpień nie dowarzy, tego wrzesień nie dopatrzy.
- W sierpniu grzmotów wiele, mokrą zimę ściele.
 - Gdy gęś chodzi w sierpniu po lodzie, to w listopadzie chodzi po wodzie.
 - Gdy z początkiem sierpnia panują upały, to zima długo trzyma kożuch biały.
 - Gdy z początku sierpnia skwar trzyma, zwykle bywa długa i śnieżna zima.

Polska mało znana, a którą poznać warto: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach

Leszek Wątróbski

Przelewice to wieś o metryce średniowiecznej z kościołem z końca XIII wieku pw. Matki Bożej Królowej Polski. Pierwsza źródłowa wzmianka o niej pochodzi z roku 1437, kiedy to książę pomorski Jan i margrabina magdeburska Elżbieta nadali Przelewice, w wieczystą dzierżawę, Liborusowi von Schack.

W XX wieku (w 1922 r.) majątek wiejski przejęty został przez zarząd Niemieckiego Towarzystwa Osiedleńczego. A rok później wykupił go dr Conrad von Borsig, przemysłowiec z Berlina, wnuk Augusta Borsiga — „króla lokomotyw” — który przekształcił przelewicki park w arboretum. I którego, w roku 1945 w Przelewicach, zastrzelili żołnierze radziecy. Po roku 1945 pałac zaadoptowano na mieszkania dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Nie remontowany popadł w ruinę i w roku 1971 został opuszczony. Dopiero dwadzieścia kilka lat później przejęty został przez Urząd Gminy w Przelewicach, który go odbudował i adoptował na ośrodek konferencyjny. Przelewicki zespół pałacowo-dworski należy do grupy cennych XIX-wiecznych zespołów rezydencjonalnych Pomorza.

PROJEKT NIEMIECKICH SPECJALISTÓW DENDROLOGII

Arboretum otaczające pałac jest jedną z najwartościowszych placówek dendrologicznych w Polsce. Jego projekt sporządzili specjaliści z berlińskiej szkółki drzew, a zrealizował go architekt krajozbrazu z Wrocławia. Dziś jest też jednym z najcenniejszych obiektów dendrologicznych na Ziemiach Zachodnich.

Początek powstania ogrodu to rok 1805. Znajdowały się tam wtedy: sady, warzywniaki i szparagarnie.

Pałac w Przelewicach

Ogrodowe Mauzoleum rodziny von Prillwitz

Pawie ogrodowe obecne są prawie wszędzie

22.>>

Dziś podziwiać tam można ok. 1,2 tys. gatunków oraz odmian drzew i krzewów. Udało się również odtworzyć dawną kolekcję roślin z czasów Conrada von Borsiga. W 2020 roku ogród przeszedł na własność województwa zachodniopomorskiego. W październiku tego samego roku utworzono samorządową instytucję kultury pod nazwą „Ogrody Przelevice — Zachodniopomorskie Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej”.

Aktualnie ogród zajmuje powierzchnię ponad 30 ha i trwają prace nad koncepcją zagospodarowania kolejnych 18 ha pod nowy Ogród Dendrologiczny. W roku 2024 zakończą się prace konserwatorskie i modernizacyjne rozpoczęte dwa lata wcześniej. W ramach prowadzonej inwestycji XIX wieczny Pałac został przekształcony w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne. To wyjątkowa przestrzeń, gdzie historia przeplata się będzie z nowoczesnością.

KOŚCIÓŁ I MAUZOLEUM

Odwiedzając Przelevice nie można nie zajrzeć do zbudowanego w XIII wieku kościoła, wzniesionego w XIX w. pałacu i parku ogrodowego, w którym znajduje się m.in. Mauzoleum rodziny von Prillwitz (wybudowane w roku 1835 na zlecenie Augusta Pruskiego). W jego wnętrzu znajdował się ołtarz z czarnego marmuru oraz trumny Augusty von Prillwitz oraz trójki jej dzieci: Augusta, Louisy oraz Augusta.

Mauzoleum dotrwało nienaruszone do roku 1945. A rzekomi sowieccy żołnierze, w poszukiwaniu kosztowności, dokonali zbezczeszczenia szczątków rodu rodziny von Prillwitz. Wyłamałi drzwi, trumny zostały rozbite, a szczotki Augusty oraz trójki jej przedwcześnie zmarłych dzieci zostały wyrzucone na posadzkę. Na polecenie ówczesnego zarządcy zostały one, latem roku 1945, zebrane i spopielone naprzeciwko mauzoleum. Z relacji mieszkańców i pracowników ogrodu wiado-

mo, że jeszcze przez kilka miesięcy można było zobaczyć w miejscu spalenia szczątków niewielkie ludzkie kości. Mauzoleum w pierwszych powojennych latach wykorzystywane było jako magazyn paliw i olejów.

OGRÓD JAPOŃSKI

Na uwagę zasługuje też piękny, trochę nietypowy, ogród japoński, mający ponad 80 lat. Szokuje on egzotyką roślin, które jesienią przybierają nieprawdopodobne barwy. Można w nim zobaczyć karłowaty świerk czy niezwykle urokliwą dawię chińską — albo grujecznik japoński, pospolicie znany jako „drzewo ciasteczkowe” — barwne drzewo o słodko pachnących liściach. Szczególnie wiosną, za urok ogrodu japońskiego, odpowiadają głównie ozdobne winście, magnolie i krzewy azalii.

Godny odwiedzenia jest także staw centralny wykopany dopiero po ostatniej wojnie oraz ogród skalny i wzgórze, gdzie podziwiać można ozdobne trawy, byliny, paprocie, karłowate sosny, świerki i jodły oraz kilka odmian jałowców.

I wreszcie Trzy Stawy i Aleja Kalinowa, na terenie których zoba-

■ Piękny, choć trochę nietypowy, ogród japoński

czyć można kolekcję roślin wodnych i błotnych. Nad powierzchnią zaś stawów zbudowano specjalne pomosty, umożliwiające obserwację roślin w głębi wody. ■

Fot. Leszek Wątróbski

■ Kościół pw MB Królowej Polski z końca XIII wieku

**Ach, jakie przepiękne dni i noce – ciepło, świerszcze grają na swych skrzy-
peczkach, dookoła roznosi się zapach trawy i nie trzeba, jeszcze, myśleć o
szkole! Cudownie! Miłego dnia wszystkim życzę!!!**

Ho-ho! Lato tego roku jest naprawdę wyjątkowe, bo nie dość, że baaardzo ciepłe, ale też baaardzo, a nawet może o jedno lub dwa „a” więcej – burzo-
we!!! Takie grzmoty, takie błyskawice – to nie lada gratka. Ale, mamy

Pełne lato

Początek fenologicznego lata wyznacza kwitnienie lipy drobnolistnej. Fe-
nologiczne lato zwykle pokrywa się z miesiącem lipcem i początkiem sierp-
nia. W ujęciu termicznych pór roku pełnia lata mieści się w przedziale z najwyższymi
średnimi temperaturami dobowymi, przekraczającymi o kilka stopni 15°C.

PIORUNY dążą do ziemi najkrótszą i najlepiej przewodzącą drogą. Z początku jest nią po-
wietrze, które nie najlepiej przewodzi prąd. W końcu strumień elektronów (piorun) dociera do
najwyższego punktu w okolicy, którym może być np. antena telewizyjna, samotne drzewo itp.
Takim punktem może być także człowiek, znajdujący się na otwartej przestrzeni zwłaszcza,
jeśli trzyma coś metalowego typu parasol, rower itp. Najbardziej niebezpiecznym miejscem, w
którym ludzie chowają się podczas burzy są samotne drzewa. Piorun uderza w nie, ponieważ
są wysokie, a strumień elektronów często przechodzi przez człowieka, gdyż przewodzi on prąd
lepiej niż drzewo. Jedna czwarta ofiar porażenia piorunem to ludzie szukający schronienia
pod drzewami. Piorun najczęściej uderza w brzozy, dęby, jesiony, ale nie jest to regułą w przy-
padku samotnie stojących lub wysokich drzew.

OBOZOWE PAMIĘTNIKI

lipca – **Przyjechaliliśmy.** Na kolację była nie osłodzona czarna kawa.
lipca – **Życie płynie monotonnie.** Na śniadanie była owsian-
ka na mleku.

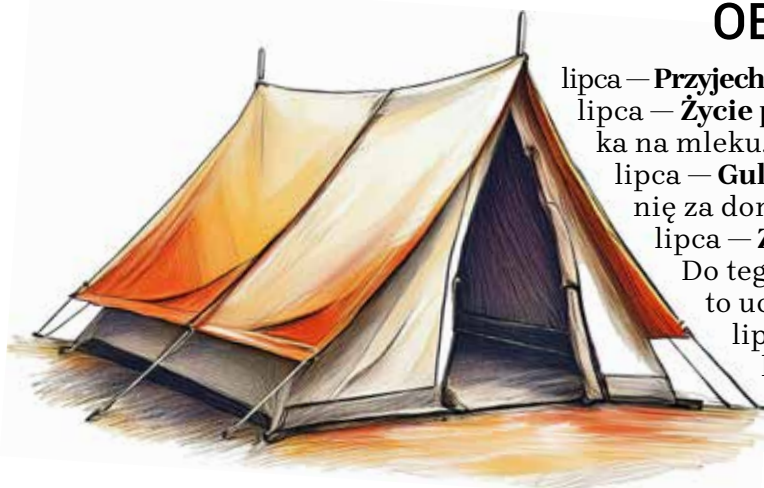
lipca – **Gulasz z sosem.** Dostały mi się same żyły. Tęsk-
nię za domem.

lipca – **Ziemniaczki,** lekko przyrumienione, z cebulką.
Do tego kwaśne mleczko prosto od krówki. Tęsknota
to uczucie niemęskie.

lipca – **Kasza.**

lipca – **Kasza.**

lipca – **Kasza przypalona.** Bardzo tęsk-
nię za domem... Człowiek nie jest panem
swoich uczuć.

Nasze ząbki

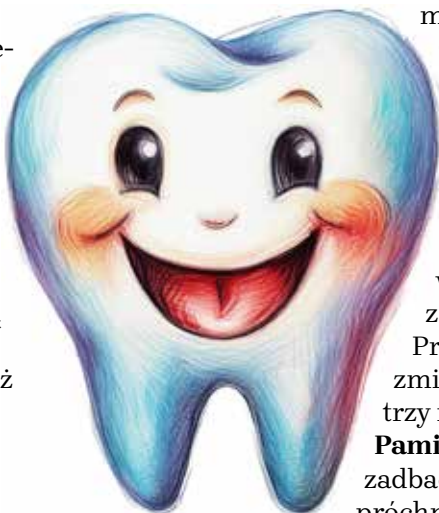
Co to jest próchnica?

Za każdym razem, kiedy jecie, na wszystkich Waszych zębach odkłada się tzw. płytka nazębna – miękki osad przyspieszający powstawanie tzw. kwasów organicznych. Choć ich obecność nie boli i w ogóle ich nie odczuwacie, to przyspieszają one choroby Waszych zębów. Dlatego są takie groźne. Obecność tych paskudnych kwasów powoduje, że szkliwo zębów – ich najtwardsza zewnętrzna powłoka, taka tarcza obronna – traci ważne składniki. Rozpoczyna to groźną chorobę – próchnicę. Jej objawem są uszkodzone zęby, które nie mają siły bronić się przed bakteriami, a to już prosta droga do bólu zęba.

Dlaczego próchnica to taki ważny problem?

Na każde 10 dzieci, aż 8 jest chore na próchnicę. Jeśli w Waszej klasie lub grupie

przedszkolnej jest 25 dzieci, to przypuszczalnie jedynie troje z Was ma zdrowe zęby – cała reszta jest chora. Dzieje się tak głównie dlatego, że wiele dzieci, a nie ich rodziców uważa ten problem za mało ważny.

Co robić, żeby nie zachorować na próchnicę?

Najważniejsze jest codzienne dbanie o zęby – dokładne ich mycie co najmniej dwa razy dziennie, nie krócej niż trzy minuty. Aby mieć czyste zęby możecie również używać specjalnego płynu do płukania, zaraz po tym, jak skończycie je myć.

Przypominajcie swoim rodzicom, żeby zmieniali Waszą szczoteczkę jakieś co trzy miesiące.

Pamiętajcie! O swoje zęby powinniście zadbać już teraz, ponieważ w późniejszym próchnica może spowodować wiele innych chorób!

Gry i zabawy nad wodą

OBRONA WYSPY

Udział mogą brać wszyscy: i dorośli i dzieci. Potrzebny jest jedynie pływający przedmiot przymocowany do dna, by nie odpłynął, np. boja, piłka.

Przebieg zabawy:

- na wodzie kładziemy boję lub coś innego;
- jeden z grających broni tej „wyspy”, pozostali starają się ją zdobyć przez dotknięcie;
- obrońca chlapaniem nie pozwala zbliżyć się do niej;
- jeśli dotknie któregoś śmiałka – eliminuje go z gry.

Chronić się można chowając głowę do wody.

Ten, kto zdobył „wyspę”, zostaje jej obrońcą, a poprzednik zostaje wyeliminowany z gry.

UWAGA! Zabawa musi odbywać się pod opieką **RATOWNIKA** lub **OSOBY DOROSŁEJ!**

Oto łamigłówka Dudolfa, węgierskiego rysownika dobrze znanego społeczności internetowej. Dacie radę?

$$\begin{aligned} & \text{O} + \text{O} = 10 \\ & \text{O} \times \text{K} + \text{K} = 12 \\ & \text{O} \times \text{K} - \text{T} \times \text{O} = \text{O} \\ & \text{T} = ? \end{aligned}$$

Gry i zabawy naszych dziadków

Kamyczki

Jest to zabawa o bardzo prostych zasadach. Wszyscy na podwórku zbierają jak największą ilość kamyczków (to muszą być niewielkie kamyczki), a następnie przystępują do zawodów. Na dłoni należy ułożyć jeden kamyk, podrzu-

cić go do góry i złapać tą samą ręką. Następnie bierze się dwa kamyki jednocześnie, podrzuca i łapie. Potem kolejno trzy, cztery, pięć kamyczków aż do skuchy. Wygrywa ten, kto złapie jak najwięcej kamyczków.

Wesołej zabawy!

ZĘBY w naszych powiedzeniach

- **trzymać język za zębami** – umieć dochowywać tajemnic; milczeć; nie zdradzić sekretu, tajemnicy: Jeżeli miałbym możliwość wybrania przyjaciela, zdecydowałbym się na takiego, który umie trzymać język za zębami i z byle powodu nie zdradzi naszych tajemnic.

- **nosić koszulę w zębach** – być małym dzieckiem (często we wspomnieniach o przeszłości): Pamiętam cię z czasów, kiedy jeszcze nosiłeś koszulę w zębach, kto by wtedy pomyślał, że pewnego dnia zostaniesz dyrektorem szkoły!

Węgierski bogracz z kluseczkami

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Bogracz to pyszny gulasz z warzywami i kluseczkami, danie kuchni węgierskiej. Idealne na obiad lub kolację dla całej rodziny. Powinien być gotowany w specjalnym kociołku na świeżym powietrzu, ja robię go w warunkach domowych w garnku szerokim o grubym dnie.

Składniki:

• 800 g mięsa wołowego przęga lub łopatka • 2 cebule • smalec do smażenia • 1 papryka czerwona • 1 papryka żółta • 1 łyżka koncentratu pomidorowego • 1 łyżka ketchupu • około 0,5 l wody • 2 liście laurowe • 2 ziele angielskie • 1 łyżeczka słodkiej papryki • 1/2 łyżeczki wędzonej papryki • sól • pieprz • 2 ząbki czosnku

Kluseczki:

• 1 jajko • 1 szklanka mąki pszennej

Wykonanie:

Mięso umyć, dokładnie osuszyć i pokroić w kostkę. Na patelni rozgrzać smalec i włożyć część mięsa, zrumienić je z każdej strony i przełożyć do szerokiego garnka z grubym dnem. Na patelnię włożyć następną porcję mięsa, nie za dużo, żeby nie wydzielił się sok, dobrze obsmażyć, a następnie przełożyć je do garnka. Obsmażo-

Fot. Freepik.com

ne mięso posypać od razu mieloną papryką. Cebulę obrać i pokroić, wrzucić na patelnię i lekko zrumienić, dodać do mięsa. Na patelnię wlać szklankę wody, zagotować i zalać mięso, dodać czosnek, liście laurowe i ziele angielskie, nie dodawać soli — wołowinę soli się jak już zmięknie. Garnek przykryć i wolno dusić około godzinę, mieszać, aby mięso się nie przypaliło, Dolać wody, mięso musi cały czas być przykryte sosem. Czas gotowania zależy od mięsa, dlatego trzeba sprawdzać czy już jest na wpół miękkie. Paprykę umyć, wydrążyć, pokroić na kawałki w dużą kostkę

i dodać do mięsa, można dodać też sól i pieprz i dusić na wolnym grzaniu pod przykryciem.

W międzyczasie przygotować kluseczki. Jajko zagnieść ze szklanką mąki, dobrze wyrobić. Ciasto podzielić na mniejsze porcje, z każdej porcji utoczyć wałeczek a następnie pokroić go nożem na małe kluseczki. W garnku zagotować wodę, lekko ją osolić i na wrzącą wrzucić kluski, jak wypłyną na wierzch, odcedzić i dodać do bogracza, zagotować, dodać koncentrat i ketchup. Całość gotować jeszcze kilka minut, można też dodać ostrej papryki. ■

Lekka sałatka z łososiem

Jest bardzo smaczna i szybka w wykonaniu. Możemy użyć do niej każdej sałaty lub mix sałat. Sałatka idealna na każdą okazję, lekki posiłek do pracy, czy na spotkanie z przyjaciółmi.

Składniki:

• 200 g sałaty • 10 pomidorków koktajlowych • 100 g wędzonego łososia • 1/2 papryki czerwonej • kilka orzechów włoskich • 1 łyżka tartego parmezanu

Sos:

• 1 łyżka oliwy • 1 łyżka miodu • 1 łyżka soku z cytryny • 1 łyżeczka musztardy • szczypta pieprzu • szczypta soli

Wykonanie:

Sałatę umyć, osuszyć i porwać na mniejsze kawałki, a następnie wyłożyć na półmisek. Paprykę umyć, przekroić na pół, wydrą-

Fot. autorka

żyć nasiona, pokroić jedną połowę na małe paseczki i posypać po wierzchu sałatę. Łososia wędzonego pokroić na paseczki lub w kostkę, można także użyć łososia sałatkowego i rozłożyć na sałatce. Pomidorki koktajlowe umyć, przekroić każdy na pół i dodać do sałatki. Orzechy włoskie uprażyć na suchej patelni, ostudzić i ułożyć na wierzchu. Do małego słoiczka wlać oliwę, sok z cytryny, miód, musztardę, sól i pieprz, zakręcić nakrętką i wymieszać tak, aby powstała emulsja. Sałatkę polać sosem i na koniec posypać parmezanem. ■

33. letnie igrzyska olimpijskie. Polska ma pierwszy medal

Olimpiada w stolicy Francji rozpoczęła się 26 lipca i potrwa do niedzieli, 11 sierpnia. Paryż po raz trzeci jest gospodarzem igrzysk. 33. letnie igrzyska olimpijskie otworzył prezydent Francji Emmanuel Macron. Ceremonia otwarcia, po raz pierwszy zorganizowana poza stadionem, na Sekwanie, przebiegała w deszczu.

Oficjalnie otwarcie igrzysk poprzedziła defilada sportowców na wodzie. Płynęli oni na 85 barkach i mniejszych łodziach, pokonując 6-kilometrową trasę między mostami Austerlitz i Jena. Podobnie jak podczas poprzednich uroczystości otwarcia igrzysk, organizowanych na stadionach, wodną defiladę rozpoczęli reprezentanci Grecji, gdzie w starożytności narodziły się igrzyska, a w 1896 r. zorganizowano pierwsze w epoce nowożytnej.

SYMBOLE KULTURY FRANCUSKIEJ

Tuż po Grekach pod mostem Austerlitz przepłynęła ekipa uchodźców z ogarniętych wojną krajów, startująca w letnich igrzyskach po raz trzeci. Z pojawiającymi się łodziami kolejnych delegacji przeplatały się pokazy artystów.

Twórcy spektaklu, w którym wystąpiło 2 tys. tancerzy, muzyków, aktorów i akrobatów, przypomnieli znane na całym świecie symbole kultury francuskiej, takie jak Katedra Notre-Dame, odbudowywana po pożarze z 2019 r., piosenki Edith Piaf, kankan, rewolucja 1789 r., pokazy mody. Gwiazdami wieczoru były Lady Gaga, ubrana w czarny gorset i różowe pióra, najpopularniejsza w świecie frankofońskim piosenkarka Aya Nakamura oraz Kanadyjka Celine Dion, która zaśpiewała na zakończenie czterogodzinnej uroczystości. W części widowiska, będącej hołdem dla sportu miejskiego — breakdance'u i skateboardingu, wystąpił polski kontratenor Jakub Józef Orliński. Ubrany na białą wykonał arię z opery „Zamorskie zaloty” kompozytora epoki baroku Jean-Philippe'a Rameau, łącząc ją z gestami tańca breakdance.

NIE DOPISAŁO SZCZĘŚCIE

Przeływ armady łodzi rozpoczął się w deszczu, który coraz bardziej się nasilał. Widowisko oglądało z nabrzeży 320 tys. osób. Finał uroczystości nastąpił w ogrodach Trocadero pod Wieżą Eiffla, gdzie zgromadziło się wielu sportowców wcześniej podróżujących barkami. W ceremonii otwarcia igrzysk uczestniczyli przywódcy około stu państw.

Punktem kulminacyjnym uroczystości było zapalenie olimpijskiego znicza. Ten zaszczyt przypadł 56-letniej Marie-Jose Perec, trzykrotnej mistrzyni olimpijskiej w lekkoatletyce, oraz również trzykrotnemu złotemu medalistce Teddy'emu Rinerowi, który w turnieju judo w Paryżu będzie walczył o czwarte złoto. Ta część uroczystości była bardzo efektowna. Ogień olimpijski zawieźli motorówką w górę Sekwany legendy sportu: hiszpański tenisista Rafael Nadal, nazywany „królem Paryża”, czternastokrotny zwycięzca wielkoszlemowego French Open, jego amerykańska koleżanka z kortów Serena Williams, rumuńska gimnastyczka Nadia Comaneci i amerykański lekkoatleta Carl Lewis. Dopłynęli do Luwru, gdzie odebrała od nich pochodnię

tenisistka Amelie Mauresmo. Całą uroczystość zabezpieczało 45 tys. policjantów i żandarmów oraz 10 tys. żołnierzy. Nigdy w czasach pokoju Francja nie zmobilizowała takiej liczby funkcjonariuszy.

PIERWSZY POLSKI MEDAL

Poprzednio Paryż organizował największą imprezę sportową czterolecia w 1900 i 1924 r. W 33. igrzyskach udział weźmie ok. 10,5 tys. zawodników z 205 krajów i z drużyny uchodźców. Stawką jest 329 kompletów medali w 32 dyscyplinach. Polskę ma reprezentować 210 sportowców.

W niedzielę kajakarka górską Klaudia Zwolińska została wicemistrzynią olimpijską igrzysk w slalomie K1. Polka w finale popłynęła bezbłędnie, uzyskując czas 97,53. Australijka Jessica Fox, aktualna mistrzyni świata i faworytka tej konkurencji, pokonała tor najszybciej — 96,08. Brąz wywalczyła Brytyjka Kimberley Woods — 98,94. To drugi medal olimpijski w historii startów Polaków w tej dyscyplinie sportu. W 2000 r. w Sydney również srebro wywalczyli Krzysztof Kołomański i Michał Staniszewski w C2. ■

Opr. J. G.
Na podst. PAP

■ Paryż po raz trzeci jest gospodarzem igrzysk olimpijskich Fot. EPA-ELTA

Na igrzyskach był i... „Jezus”!

Otwarcie Igrzysk Olimpijskich w Paryżu. Francja pokazała chyba wszystko, czego się po niej można było (nie)spodziewać!

Aleksander Borowik

Całe widowisko na żywo oglądało ponad 300 tysięcy ludzi — absolutnie najwięcej w historii igrzysk.

CZTERY GODZINY

Tyle trwała ceremonia, po raz pierwszy w historii zorganizowana poza stadionem olimpijskim.

Część artystyczna przeplatała się z obrazami olimpijskich drużyn narodowych płynących barkami i łodziami po Sekwanie ku wieży Eiffla.

Czego tam nie było! Był Moulin Rouge — kankan na nadbrzeżu, z Lady Gagą całą w różowych piórach. Był „biegnący” po falach metalowy koń z jeźdźczynią trzymającą flagę olimpijską... Był i polski akcent — zaśpiewał tenor Jakub Orliński.

PARODIA „OSTATNIEJ WIECZERZY”

To była taka feeria kolorów i dźwięków, że nie wszyscy telewidzowie zauważyli skandal — „Jezusa na igrzyskach”! Dotychczas nie milkną echa kontrowersyjnego występu parodiującego Ostatnią Wieczerzę, podczas której Jezus ustanowił Eucharystię.

Podstawowym „bohaterem” 8. części inscenizacji był żółtobrody mężczyzna z wieńcem na głowie i w niebieskim przebraniu. Był „podany” jako gorące danie w ogromnym półmisku z unoszącą się pokrywą. Było też wyzywająco przebrane dziecko i kobieta z nadwagą ze swego rodzaju tiarą na głowie, mającą przypominać aureolę z centralnej części stołu.

BURZA W INTERNECIE

Nawiązania do religii wywołały lawinę komentarzy w mediach społecznościowych.

„Kpiny z Ostatniej Wieczerzy to policzek dla wszystkich, dla których ważna jest wiara i tradycja”, „Upadek ludzkości. Obrzydliwość”, „Żyjemy w czasach, w których ze spokojem nie można już obejrzeć otwarcia Igrzysk

Podstawowym „bohaterem” 8. części inscenizacji był żółtobrody mężczyzna z wieńcem na głowie i w niebieskim przebraniu... Fot. IOC, stopklatka, opr. red.

Olimpijskich” — to tylko niektóre z (ocenzurowanych przez nas) fragmentów wypowiedzi internautów.

A GDYBY TO BYŁ MAHOMET...

Konferencja Episkopatu Francji ostro skrytykowała ceremonię, stwierdzając, że „ośmiesza chrześcijaństwo”. Przewodniczący Papieskiej Akademii Życia arcybiskup Vincenzo Paglia oświadczył, że ideał braterstwa został „obrzucony błotem przez bluźniercze wyśmiewanie jednego z najświętszych momentów chrześcijaństwa”.

Amerykański biskup katolicki Robert Barron oskarżył organizatorów ceremonii o „wyśmiewanie tego bardzo ważnego momentu w chrześcijaństwie”. Zastanawiał się również, czy organizatorzy „kiedykolwiek odważyliby się kpić z islamu w podobny sposób”.

ORGANIZATORZY I MKOI

Organizatorzy igrzysk wystosowali przeprosiny: „Jest oczywiste, że nigdy nie było naszą intencją okazywanie braku szacunku wobec jakiej-

kolwiek grupy religijnej. Ceremonia otwarcia miała celebrować społeczną tolerancję”.

Międzynarodowy Komitet Olimpijski w tej sprawie wydał krótkie oświadczenie: „Bez wątplenia nigdy nie mieliśmy zamiaru okazywać braku szacunku żadnej grupie religijnej. Wręcz przeciwnie, chcieliśmy pokazać tolerancję i wspólnotę. Jeśli ktoś poczuł się urażony, przepraszamy”.

POROZMAWIAĆ O RÓŻNORODNOŚCI...

A Thomas Jolly, dyrektor artystyczny i pomysłodawca ceremonii podkreślił, że jego intencją nigdy nie była krytyka religii. Zapewniał, że Ostatnia Wieczerza nie była dla niego inspiracją: „Przy stole pojawia się Dionizos. Był tam, ponieważ jest bogiem świętowania (...), wina i ojcem Sekwany, bogini związanej z rzeką. Chodziło raczej o wielki pogański festiwal związany z bogami Olimpu. Chcieliśmy porozmawiać o różnorodności. Różnorodność oznacza bycie razem. Chcieliśmy włączyć wszystkich, tak po prostu”.

I się chyba udało, co?...

7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim. „Przyjaciele Misia i Margolci”
7.30 Jedź na zdrowie
7.45 Pięknie przyprawiona
8.00 Info Wilno
8.20 Studio Wilno
8.40 Forum
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Kuchenne recepty
11.00 Gra słów
11.20 S. anim. „Przyjaciele Misia i Margolci”
11.45 Zakochaj się w Polsce
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Dobre historie
13.25 Tygiel
13.45 Giganci nauki
14.35 Tacy byliśmy
15.00 Słownik polsko@polski
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka
17.20 Przyjaciele Misia i Margolci
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 S. „M jak miłość”
20.20 Soleczniki – polska dusza
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 „Dzikie serca”
22.45 Przystanek Ameryka
23.00 Na sygnale
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Anna Dymna spotkajmy się
00.50 Dziennik Regionów

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Więc gdzie dalej?”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Oślepiające daszki”
23.00 S. „Wikingowie”
23.45 S. „Krzyk o pomoc”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Ślodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Paryż 2024
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „Upadek” dramat
00.45 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Entuzjaści
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 STOP linia
13.00 Perspektywa
13.30 Uwaga! Szukamy sztuki
14.00 Szaleństwo na punkcie kół
14.30 S. dok. „Agata Christie. 100 lat Poirota i panny Marple”
15.15 „Festiwale piosenki 2024”
15.30 S. „Z pamiętnika poóżnej”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Niezwykli ludzie.
19.00 Pole bitwy
19.00 S. dok. „Historia zimnej wojny”
19.30 „Tajwan, numerique demokracji” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Nie będzie Tyvana” dramat
23.10 „Wyznania”
23.35 Jesteśmy Ukraińcami
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 S. dok. „Początek prac w toku”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
10.30 Igrzyska Olimpijskie
18.30 TV3 wiadomości
19.30 Igrzyska Olimpijskie
21.00 Wieczorne wiadomości TV3
21.30 Igrzyska Olimpijskie
23.30 „Bрудny milion” komedia

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.25 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 S. „CSI. Miami”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Breakwater” thriller
22.55 „Godzila” film fab.

5.30 Nowy dzień
6.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
7.30 Przysmaki z grilla
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Chód prokuratora”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Niedoznaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Przysmaki z grilla
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Real-

na mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. dok. „Niedoznaleziona Rosja”
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „S.W.A.T.”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Egzastrapped”
9.30 „Dropped”
10.00 „Yellowstone”
11.00 S. „Brutto i Netto”
12.00 Igrzyska Olimpijskie
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „S.W.A.T.”
18.00 S. „Simpsonowie”
18.30 Igrzyska Olimpijskie
20.30 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.30 „Licytacje”
22.00 Igrzyska Olimpijskie
00.00 „Na fali” film fab.

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Niesmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Moje życie to morderstwo”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.30 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”

20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.55 „Cassandra. Wieczne piękno”
01.05 S. „Spirala”

06.25 „Fredek uszczęśliwia świat” komedia
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.55 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
11.55 S. „Ojciec Mateusz”
12.45 „Halo, tu Paryż”
13.05 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.20 „Tour de Pologne”
21.25 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
00.25 „Wielki Szu” film sensac.

07.15 „Muzyczne poranki”
07.25 „Tamte lata, tamte dni”
08.05 „Szlakiem Kolberga”
08.45 „Podróże z historią”
09.25 „X Festiwal Góry Literatury”
10.00 S. „Dom”
11.45 „Awatar, czyli zamiana dusz” film TVP
12.55 „Portrety”
14.05 S. „Powrót Arabeli”
15.25 „Wakacje pana Hulot” komedia

17.05 S. „Dom”
18.50 „Rozmowy (nie)wygodne”
19.50 „Agonia” film dok.
21.00 „Asystentka” dramat
22.40 „Afryka na tropie zagrabionych arcydzieł” film dok.
23.45 „Tamte lata, tamte dni”

7.00 Dziennik Regionów
7.30 „Pozyteczni.pl”
8.00 „Kuchenne recepty”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Stacja Innowacja”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „To jest grane”
13.50 S. „Lalka”
15.20 „Laskowik & Malicki”
16.10 „Jak to działa”
16.40 „Zwierzaki Czytaki”
17.00 S. „Przygody pana Michała”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Dziennik Regionów
18.10 „Polska z Miodkiem”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Akcent Wschodni”
19.50 „Halo, tu Paryż”
20.10 „Kamperem po Południu”
20.30 „Wędrowiec Polski”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Anna Wyszkonina na dobry wieczór”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.15 „Był taki dzień”
07.20 „Szerokie tory”
07.45 „Spór o historię”

08.10 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”
08.30 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
10.00 „Działo się w Krakowie”
10.05 „Kuchnia Polskich Żydów”
10.30 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.40 „Historia Polski”
11.05 „Marzyciele”
11.10 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 „Piosenką przez historię”
11.45 „Wisła od źródła do ujścia” film dok.
12.40 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.45 „Było, nie minęło”
13.10 „Myśliciele”
13.15 S. „Robin z Sherwood”
14.05 „Prasa donosi”
14.10 S. dok. „Najmniejsze kraje Europy”
15.00 „Mazury nieodkryte”
15.15 S. dok. „Tajemnice Wysp Brytyjskich”
16.00 „Impresje Marc Chagall”
16.05 „Korona królów”
16.30 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
16.40 „Sensacje XX wieku”
17.30 „Był taki dzień”
17.33 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
17.45 „Ryszard Szurkowski wyścig przez życie” film dok.
18.45 S. dok. „Galeria Widmo”
18.50 „Spór o historię”
19.20 „Piosenką przez historię”
19.30 S. „Tajemnica Enigmy”
21.00 „Polska i świat z historią w tle”
21.15 S. Dok. „Podziemne Włochy”
22.10 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”
22.15 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
22.20 „Powstanie Warszawskie”

23.45 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”

00:00 Mistrz i Katarzynka
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Nie tylko Ulmowie
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Pielgrzymi Bożego Miłosierdzia
07:25 Brat naszego Boga
08:45 Mateczniki Polskości
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Podhalański Ogień
10:00 Papież Polak do Rodaków
10:40 Słowo życia
10:45 Święty na każdy dzień
10:50 Nuty nadziei
11:00 Informacje dnia
11:15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11:45 Zew natury
12:05 Mocni w Wierze
12:35 Słowo życia
12:40 Ma się rozumieć
12:50 Święty na każdy dzień
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Ewangelia nasz biznesplan
13:55 Pianistą być!
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 GRH Żandarmeria
16:00 Kuźnia Re-

demptorystów
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Jestem mamą
17:25 Przyroda w Obiektywie
17:40 Zdrowie z Bożej Apteki
17:55 Kapłan prolife
18:10 Prosto o gospodarce
18:30 Zostań Żołnierzem RP
18:45 Muzyczne chwile
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy małuch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Ocalić od zapomnienia
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Sumienie Hiobara zecz o ks. Bolesławie Stefańskim

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
14.00 Wiejski dom w wielkim stylu
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
00.00 Złoto Ameryki

7.00 Zwierzaki Czytaki
7.15 GOTUJEMY SÓS POMIDOROWY
7.20 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
7.35 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Woronicza 17
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 W kotle historii
11.00 Gra słów. Krzyżówka
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.35 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
11.50 Dobre historie
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.25 Reportaże kresowe
13.45 Va Banque
14.30 To jest grane
15.05 Słownik polsko@polski
15.30 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 GOTUJEMY SÓS POMIDOROWY
17.20 Zwierzaki Czytaki
17.40 S. „Bodo”
18.30 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.45 S. „M jak miłość”
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 Hity wszech czasów
22.35 Było, nie minęło
23.00 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Pozyteczni.pl

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień do-bry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
10.00 „Uroczyste obchody 33. rocznicy masakry w Medininkach”
11.00 „Początek o świcie” film dok.
12.00 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Kto i dlaczego?
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Oślepiające daszki”
23.25 S. „Wikingowie”
00.10 Euromaxx

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Paryż 2024
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
20.30 Pani chłopka
21.00 S. „Potrze-

buję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Nie ma jak w piekle” komedia
00.25 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Dzieci tysiąclecia Litwy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Liga talentów muzycznych 2023
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień do-bry, Litwa
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 Euromaxx
14.00 To jest kino.
14.30 S. dok. „Tajwan, numerique demokracji”
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.30 Dzień do-bry, Litwo
18.30 Babciu, naucz mnie
19.00 Dalej od miasta
19.30 „Zniszczony. Historia rodziny, która doświadczyła Holocaustu” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
22.25 Wileński Jazz 2023
23.30 Koncert
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 „Droga żywności”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarzy”
12.00 Igrzyska Olimpijskie
18.30 TV3 wiadomości

19.30 Igrzyska Olimpijskie
20.30 „Jestem Dainius Novickas”
21.00 Wieczorne wiadomości TV3
21.50 TV3 sport
22.00 Igrzyska Olimpijskie
00.00 „Małżeństwo na skrót” komedia
01.55 S. „Hawaii 5.0”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.25 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 „CSI. Miami”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „12 rund 3” thriller
22.50 „Breakwater” thriller

5.30 Nowy dzień
6.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
7.30 W cieniu mężczyzn
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 W świecie koszykówki
12.30 Pytanko
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Chód prokuratora”

16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Cel podróży
19.00 S. „Niesprawiedliwa sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Rozmowy nad morzem
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „S.W.A.T”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Dropped”
10.00 „Gwiazdy lombardu”
11.30 Igrzyska olimpijskie
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „S.W.A.T”
18.00 S. „Simpsonowie”
18.15 Igrzyska Olimpijskie
20.20 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.25 Licytacje
22.00 Igrzyska Olimpijskie
00.00 „Aż do śmierci” thriller

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Niesmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”

10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Moje życie to morderstwo”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
00.50 S. „Spirala”

06.40 „Żeniac” film TVP.
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Zrzuńnowani odbudowani”
09.05 „Halo, tu Paryż”
09.25 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.15 „Tour de Pologne”
21.20 „Reporterzy”
21.30 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
00.25 „Kret” film sensac.

07.20 „Muzyczne poranki”
07.35 „Tamte lata, tamte dni”
08.15 „Szlakiem Kolberga”
08.45 „X Festiwal Góry Literatury”
09.15 „Podróże z historią”
10.00 S. „Dom”

11.45 „Wakacje pana Hulot” komedia
13.25 „Z archiwum i pamięci”
14.40 S. „Powrót Arabeli”
15.55 „Powstanie Warszawskie”
17.30 S. „Dom”
19.15 Którędy po sztukę
19.30 Informacje kulturalne
19.50 „Reżyserzy”
21.00 „Kanał” dramat
22.45 S. „Kafka”
23.45 „Asystentka” dramat

7.00 „Dziennik Regionów”
7.30 „Jak żyje las...”
8.00 „Okrasa łamie przepisy”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Polacy na medal”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „Gwiazdozbiór TVP Rozrywka”
13.50 S. „Ojciec Mateusz”
15.35 „Lato z Radiem i Telewizją Polską”
16.35 S. anim. „Animowanki”
16.45 „GO TU – JEMY”
17.00 S. „Przygody pana Michała”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Dziennik Regionów
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Uzbekistan Kraina Otwartych Serc”
19.50 „Halo, tu Paryż”
20.10 „Kierunek Zachód”
20.30 „Wędrowiec Polski”
21.00 „Dziennik Regionów”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.00 „Był taki dzień”
07.03 „Szerokie tory”
07.25 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”
07.45 „Spór o historię”
08.20 S. „Tajemnica Enigmy”
09.45 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
10.00 „Kuchnia Polskich Żydów”
10.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.30 „Historia Polski”
11.25 „Tajemnice Archiwum”
11.40 „Encyklopedia II wojny światowej”
12.05 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.00 „Było, nie minęło”
13.20 „Mazury nieodkryte”
13.35 S. „Robin z Sherwood”
14.25 „Impresje Marc Chagall”
14.35 „Grobowiec Szekspira” film dok.
15.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
15.25 S. dok. „Podziemne Włochy”
16.20 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
16.35 „Korona królów”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.45 „Bez komentarza Powstanie Warszawskie”
18.10 „Powstanie Warszawskie w dokumentach” film dok.
19.00 „Spór o historię”
19.30 S. „Tajemnica Enigmy”
20.55 „Nie tylko Enigma. Opowieść o służbach wywiadowczych polskiego podziemia” film dok.
21.45 „Świadkowie nieznanych historii”
22.15 S. „Stawka większa niż życie”
23.05 „Kryptonim MUZEUM”
23.20 „Upadek. Jak Ukraińcy zniszczyli imperium zła” film dok.
00.05 „Niezwyczajne historie z pocztówek”

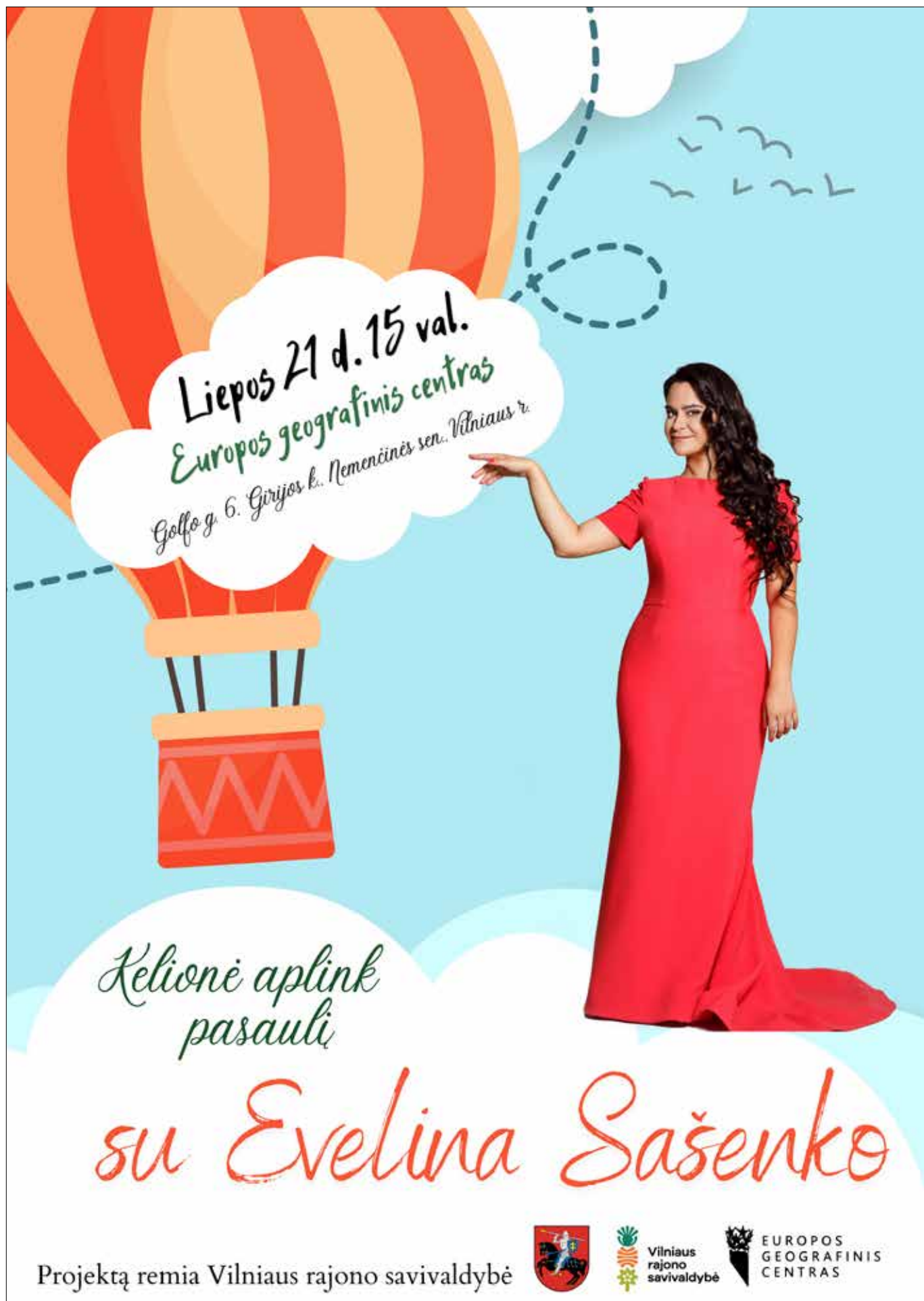

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Zostań Żołnierzem RP
01.50 Święty na każdy dzień
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy małuch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Ocalić od zapomnienia
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Dzieci Andersa – Powrót do Afryki
08.05 „O. Rafał, kto go nie zna?”
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy małuch to potrafi
09.50 Słowo życia
09.55 Dar powołania
10.20 Mateczniki Polskość
10.30 Sanktuarium polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Wygrać z przeznaczeniem
12.25 Jestem mamą
12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia

13.20 Zapomniane męczeństwo
14.15 Serce i oblicze Boga
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Mazurskim szlakiem piękną stworzenia
16.00 Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego.
Opactwo Heiligenkreuz
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Historia we fraszkach od Mieszka po Staszka
17.50 Co by było gdyby zwierzęta mówiły?
Baśka Murmańska
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści z Księgi Cnót
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Miłość większa niż strach

7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kótek
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Samochód marzeń
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

Liepos 21 d. 15 val.
Europos geografinis centras
Golfo g. 6. Girijos k. Nemėcinės sen. Vilniaus r.

Kelionė aplink pasaulį
su Evelina Sašenko

Projektą remia Vilniaus rajono savivaldybė

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +37066685855

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi.

Tel. +370 645 444 47

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajozrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno, tel. +370 684 30 018

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń,

alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.talsykla.com

KAWIARNIA

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Uniwersytet Trzeciego Wieku "Optymiści" w Niemenczynie szuka pomieszczenia dla działalności seniorów.
Prezes UTW Juzefa Gulbicka

Tel. +37061172932.

Informacja: 2024-08-10 10 val. bus ženklinamas sklypas Nr. 4192/300:140, Vilniaus r. sav., Sužionių sen., Pajuodupio k., Kun. Antonijaus Dzekano g. 78. Prašome gretimo žemės sklypo Nr.4192/300:147, savininkus atvykti į sklypą matavimą. Justina, Tel. 865623532.

Zam. 2784

new MEN
Style®

Wypożyczanie i sprzedaż garniturów męskich

Kaļvarijų 140A, Vilnius
tel. 8 645 10 020
el.p.:info@newmen.lt

www.newmen.lt

KURIER WILEŃSKI**Prenumerata 2024****Wydanie codzienne (kod 0044)**

Na miesiąc 10,00€; Na 3 miesiące 28,00€; Na 6 miesięcy 54,00€; Na rok 105,00€

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00€; Na 3 miesiące 11€; Na 6 miesięcy 21,00€; Na rok 40,00€

Dla osób niepełnosprawnych oraz emerytów**Wydanie codzienne (kod 0227)**

Na miesiąc 9,00€; Na 3 miesiące 25,00€; Na 6 miesięcy 49,00€; Na rok 93,00€

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną: www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44, Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,

kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Kotka wykryła iguanę na pokładzie samolotu

Kotka o imieniu Luna wyczuła na pokładzie samolotu obecność iguanę, ukrywanej przez pasażerkę pod czerwoną bluzką. Kobieta trzymała na kolanach dużą pluszową małpę, która pomagała jej przykryć obecność zwierzęcia pod ubraniem. W pewnym momencie dziwne ruchy i zachowanie kotki, która była bardzo niespokojna, zwróciły uwagę innych pasażerów oraz personelu pokładowego, zanim maszyna odleciała na Sycylię. Zaczęto przyglądać się pasażerce i wtedy oczom wszystkich ukazała się spora jaszczurka. Interweniowała policja na rzymskim lotnisku, która wyprowadziła właścicielkę gada. Fot. Freepik.com

Angielska wyspa wystawiona na sprzedaż

Morgan Phillips, biznesmen z Plymouth, kupił wyspę Drake'a w 2019 r. za 6 mln funtów z zamiarem stworzenia na niej hotelu. Zdecydował się jednak na sprzedaż. Biznesmen stwierdził, że szuka nabywcy, który urzeczywistni jego marzenia szybciej, niż on sam byłby w stanie to zrobić. Cena wyspy Drake'a pozostaje tajemnicą — agencja pośrednicząca w jej sprzedaży nie podała do publicznej wiadomości żadnej kwoty. Koszty samej renowacji znajdujących się tu zabytkowych obiektów szacuje się na kwotę ok. 25 mln funtów. Portal Plymouth Live podawał z kolei w połowie lipca, że Phillips w 2020 r. szacował, iż koszt rewitalizacji wyspy może wynieść 17–22 mln funtów. Wśród zabytków są koszary i XVIII-wieczne armaty: wyspa w przeszłości służyła wojsku. Przyszły właściciel będzie mógł także odpoczywać na tutejszej plaży — na razie podziwiają ją turyści, których oprowadza Phillips.

Jadł ryż, by rzucić zniechęconą pracę

45-latek z Japonii przez 20 lat odkładał niemal całą wypłatę, by móc rzucić zniechęconą pracę i zacząć żyć z oszczędności. Przez cały ten czas jadł głównie ryż i ziemniaki. Mężczyzna był rozczarowany, nie chciał jednak pracować gdzie indziej. Zamiast tego postanowił jak najszybciej odłożyć dostateczną kwotę, by móc rzucić pracę w ogóle i żyć z oszczędności. Celem stało się zgromadzenie 100 mln jenów. Przez dwie kolejne dekady żył w małym pokoju w tanim hotelu robotniczym, a wszystkie meble i inne potrzebne przedmioty wyszukiwał porzucone na ulicach. Fot. Freepik.com

Fotomigawka

Święto Lotnictwa w Kownie. Akurat zdążyli przed burzą Fot. Rokas Tenys, ELTA